

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nie prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravništvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Razglas občinskih volitev!

Naši zaupniki naj pomnijo: Občinske volitve bodo v maju in juniju. Pa ne v vseh občinah na isti dan. Volitve bodo pa razglašene samo na občinski deski. Skrbite torej, da bode za vsak razglas pravočasno zvedeli in poučili vse naše volivce. Naloga zaupnikov je, da od vasi do vasi od moža do moža razjasnjujeje volilec, kdaj, kje in kako se bo volilo.

Seja Kmetске zveze.

V torek 22. t. m. se je vršila seja Jugoslovanske Kmetске zveze pod predsedstvom poslanca Brodarja. O zunanjem in zlasti notranjem političnem položaju je obširno poročal poslanec Sušnik. Živahna debata, ki je sledila, so se udeleževali vsi navzoči. Med resolucijami, ki so bile soglasno sprejete, sta najvažnejši sledeči: »Ozbor Jugoslov. Kmetске zveze uvideva, s kake doslednostjo bojuje Jugoslovanski klub težki boj za pravice našega ljudstva, odobrava njegovo taktiko in mu iskera popolno zaupanje. Kakor vztrajajo poslanci SLS kljub zasmehu nasprotnega časopisja neomajno v delu za uresničenje našega programa, tako hoče tudi kmetsko ljudstvo stati neomajno za svojim poslanci naj pride kakršenkoli pritisk.« — »Kmetška zveza odločno protestira proti uvozu italijanskega vina v kakršnikoli obliki. Vinarska kriza je tolika, da mora naša država pri vseh pogajanjih zavarovati našega proizvajalca in iskati prilike za izvoz.« Seja je trajala od pol enajstih do dveh popoldne.

Kriza v Belgradu.

Zadnjič smo javili, da je Pašić drugič podal ostavko. Vzrok je to, ker mu je kralj odrekel zaupanje. Kralj je zahteval od njega, naj skliče skupščino, potrdi hrvatske poslance in nato naj se sklenejo najvažnejši in najnujnejši zakoni. Pašić pa tega ni hotel oz. ni mogel, ker nima večine, zato je hotel skupščino razpustiti ter razpisati nove volitve. Na to pa kralj ni hotel pristati. Pretekli teden so bile velikonočne

počitnice; zato se ni nič posebnega zgodilo.

15. aprila. Na dvor je bil poklican Ljuba Davidović, predsednik demokratske stranke. Kralju je temeljito obrazložil politični položaj. Kralj odločitev odlašal, ker je za celo državo dalekosežne važnosti in je zato treba najvestnejšega premisleka in razgovora z vsemi politikami.

Na dan je prišla umazana, čisto balkanska grdobija, ki jo je učinila Pašić-Pribičevićeva vlada. Najhujši dokazi, s katerimi hočejo radikali in Pribičevići liberalci prepričati kralja, da ne sme opoziciji poveriti sestave vlade, je Radićeva protidržavnost. Ker pa za to protidržavnost nimajo nobenih pravih dokazov, jih kar sproti fabricirajo. Tako so dali nekemu propalemu človeku 200.000 Din, da je dal posebej natisniti v Sofiji izhajajoči časopis »Nezavisna Makedonija«, katerega je vprav nekaj dni preje bolgarska vlada dala ustavit. V ta list so napisali neki protijugoslovanski članek ter podpisali Radića. Nato predložili list kralju, češ, kakšen je Radić.

16. aprila. Kralj je sprejel predsednika radikalnega kluba Marka Gjuričića in za njim vodjo jugos. muslimanske organizacije dr. Spaha. Splošno se opaža, da kralj ni sprejel Pašića. Radikali razširjajo vesti, da se bo sestavila delovna vlada, v kateri bodo vse stranke razen Pribičevićevih in Žerjavovih pristašev, ki se jih kot izdajice povsod sramujejo. Jasno pa je, da naši poslanci ne bodo šli v tako vlado, kjer bi sedeli Pašić in njegovi najožji prijatelji.

17. aprila. Kralj je odpotoval v Topolo. Pribičević in Žerjav sta skozi bolj osamel. Vse, kar ima v demokratski stranki čut za čast in poštenje, ju zapušča. Izkazalo se je, da so bile brzobjavke in pozdravna pisma, ki jih je v začetku dobival Pribičević, večidel ponarejena. Vse se zdi, da bosta dr. Žerjav in Pribičević za dolgo časa izločena iz politike. Bog daj, da se to zgodi in da se ta nevarna gniloba za vedno izreže iz našega javnega življenja.

18. aprila. Pašić je poklical na pomoč poslanika v Parizu, znanega sovražnika Hrvatov in Slovencev, Milodara Spaljčkovića, ki naj bi na dvoru pritiskal za Pašića. — Na Hrvatskem se vršijo poboji med Pašićevimi in Davidovičevimi pristaši.

20. aprila. Dr. Korošec je uredniku »Slovenca« na njegova vprašanja izjavil med drugim sledeče:

Položaj je popolnoma jasen. Na eni strani parlamentarna večina, na drugi strani parlamentarna manjšina. Na eni strani zastopani Srbi, Hrvati in Slovenci, na drugi samo Srbi. Mi za ravnopravnost, oni za nadvlast, mi za bratski sporazum, oni za tlačenje, mi za pošteno upravo, oni za nadaljevanje najgrše korupcije. Mi smo sposobni, da državo konsolidiramo, oni so na najboljšem potu, da z brezmejno korupcijo, najgršim strankarstvom in boleznim sovražstvom proti Slovincem in Hrvatom upropastijo našo državo.

Mislite, da se vlada izroči parlamentarni večini?

Naravno bi to bilo. Tudi verjetno je, toda gotovega ni nič na svetu. Menda v nobenem evropskem parlamentarnem ozračju se toliko ne intrigira, podtika in naravnost laže kakor v bolgarski. Saj ste sami videli, koliko Radićevih izjav se je samo zadnji čas potvorilo in prosto izmislilo. Da bi bila kaka nevarnost za državo, ako pride tudi Radićeva stranka na vlado, in to še v zvezi z drugimi strankami, v kojih državnostvornost absolutno nihče ne dvomi, je smešno. Trenotno ni večje nevarnosti za državo, kakor je nadaljevanje Pašić-Pribičevićevih zloglasnih vladnih navad. Namesto naprej k utrditvi naše države, bi zopet naredili velik korak nazaj. To bi bila pogreška, ki bi se lahko kruto mašilevala. To bi značilo, da pri nas mora biti korupcija in velesrbstvo na vladi in da je vsled tega sporazum s Hrvati in Slovenci nepotreben, da je nepotrebna za velesrbstvo tudi poštena uprava.

Ali ni mogoča kaka tretja pot?

Rekel sem Vam že, da bi sodelovanje poštenih radikalov bilo možno in da bi počajalo sedanje (našo) parlamentarno večino. Izključena, nemogoča pa je vsaka kooperacija s korupcionisti in hegemonisti (nasilniki), naj bi ta bila zamišljena kot širja (mi in radikali) ali kot nova (radikali in nekatere stranke iz našega bloka) koncentracija. Absolutno izključeno!

V Subotici se je vršil velik shod Davidovičevih demokratov. Shod je bil številno obiskan, zborovalci so prirejali Davidoviču navdušene ovacije, koncem govora pa so

udrli v dvorano od vlade najeti in plačani mladi ljudje od velesrbske banditske organizacije Srnao ter s smrdljivimi bombami obmetavali udeležence, na kar je policija dvorano izpraznila.

21. aprila. Velikanski shod Davidovičevih demokratov se je vršil v Zagrebu, kjer so Hrvatje Davidoviča navdušeno sprejeli. Shod je napravil tudi na vladne kroge velik vtis. Ker se vlada ni upala tudi v Zagreb poslati najetih banditov, se je shod izvršil v popolnem miru.

V pojasnilo dr. Žerjavu.

Dr. Žerjav se je v »Jutru« silno zjezal nad »Domoljubom«. To pa zato, ker »Domoljub« dr. Žerjava ne imenuje recimo sv. Janeza Evangelista, temveč ga krsti s pravim imenom: Iskariot. Dr. Žerjav misli, da sme on uganjati najgrše izdajstvo nad slovenskim ljudstvom, mi pa bi ga morali zato celo čedno počastiti. Dr. Žerjav misli, da sme on belgrajski zlahiti pomagati, da le-ta more še naprej razbojniško pleniti po Sloveniji in Hrvatski in državni kasi, mi bi ga pa morali zato v oltar postaviti. O g. dr. Žerjav! Le potolažite se! Vaše vpitje Vam ne bo prav nič pomagalo — vsak hudodelec se mora privaditi na svoje ime in tudi Vi se bodele morali na iskariotsko.

Da pa ne bo kdo izmed čestitih liberalcev mislil, da delamo g. Iskariotu št. II. krivico — dr. Žerjav je v svojem srcu itak prepričan, da mu je ne delamo — hočemo še enkrat v spomin poklicati njegova dela.

Spominjate se, da je dr. Žerjav s svojimi tovariši v ustavotvorni skupščini glasoval za centralizem. Spominjate se tudi, da je dr. Žerjav ustanovil in plačal samostojno stranko. Vse to je uradno in sodno dokazano. Ustanovil pa jo je zato, da je tudi glasovala za centralizem.

Veste pa dobro, kaj je centralizem.

Prvič: daje vso in edino moč v roke Srbom oziroma Belgradu. Slovenci in Hrvati so se prostovoljno kot enakopravni združili s Srbi v eno državo, centralizem pa je ponižal Slovence in Hrvate na stopnjo premaganih narodov. Pašićeva Velika Srbija s podjarmljenimi in zasužnjenimi Slovenci in Hrvati je našla v centralizmu svoje uresničenje. Slovenci in Hrvati pa nimajo niti toliko besede več, kot so jo imeli v Avstroogrski, kjer so imeli vsaj svoje postavodajalne zборе, v katerih so lahko sami sklepali o svojih postavah in vsaj deloma lahko odločevali o svojih davkih.

Drugič: centralizem je iz Slovencev in Hrvatov izmозgal milijarde premoženja kot vojno odškodnino. Slovenec in Hrvat, prisiljena po centralistični ustavi, plačuje ogromne davke, Srbija le malenkost. Vsele te vojne odškodnine, ki nam jo je naložil velesrbski centralizem, propadajo pri nas ceste, šole, bolnišnice, posestva se zadolžujejo, peša industrija itd.

Tretjič: centralizem je vpeljal najpropalejšo korupcijo in gaolbo v vso državno upravo. Vestni in naobraženi uradniki se odstavljajo, na njih mesta se na-

stavljajo docela nesposobni ljudje, ki imajo edino zaslugo, da so dobri vladni strankarji. Razne komisije plačkajo državno kaso in ministri prodajajo državna imetja in oddajajo državne dobave v milijonske škode za državo in v veliko korist sebi in svojim zlahitam.

Sploh ga ni danes Slovence, ki ne bi uvidel, da nad Slovenijo še nikdar v zgodovini ni vladal hušji tiran, kot je belgrajski centralizem.

In temu centralizmu-tiranu nas je s svojim glasovanjem pomagal izročiti dr. Žerjav.

Ali je to izdajstvo iskariotsko ali ni? Dalje.

Sedaj, ko je centralizem že več kot na polovico izplačkal Slovenijo, se je vendarle posrečilo s pomočjo poštenih Srbov napraviti ofenzivo proti centralizmu. Pošteni Srbi sami so uvideli, da se mora tako razbojništvo nad Slovenijo in Hrvatsko nehati in so priskočili dr. Korošcu na pomoč, da se centralizem začne rušiti in delati za enakopravnost vseh treh narodov v državi.

Vse je bilo že na tem, da se zruši centralistična stavba in se polagoma začne pripravljati nova doba v naši državi — ko je bila nevarnost za centralizem na višku, takrat prihitela Pašiću in centralizmu na pomoč Pribičević in dr. Žerjav, da mu vsaj za nekaj časa podaljšata življenje ter tako znova pomagati pritisniti Slovence in Hrvate pod centralistični jarm.

Ali je to izdajstvo iskariotsko ali ni?

Ali bi bilo bolj zaslužen, če bi dr. Žerjavu za vse to rekli, da je lopov, kakor on nas nazivlje?

Da se prav nič ne motimo, nas o tem potrjujejo liberalci sami — seveda tisti, ki so ohranili še toliko poštenosti, da se sramujejo dr. Žerjavovega iskariotstva.

»Nova Pravda«, ki jo izdajajo svobodomiselniki, piše: »Zato, da so se mogli preriti dovladnih korit, da dobe priliko oplakati državno kaso, da spravijo par ljudi do častnih mest, da spravijo v svoje roke oblast v Sloveniji in na Hrvatskem, da se korupcija ne odpravi« — so se pridružili Pašiću. Dalje pišejo: »Demokrati« (dr. Žerjavovci. Op. ur.) so najgrši plevel na njivi slovenskega naroda in pri nas ne bo zdravih razmer toliko časa, dokler ta plevel ne bo iztrebljen. Vsi, prav vsi moramo iti na delo, da ga iztrebimo. Nobena stranka ni prizadejala našemu narodu toliko zla kot demokratska.«

Tako pišejo svobodomiselniki, ki nimajo nobenega vzroka po nepotrebnem udrihati po svobodomiselniku dr. Žerjavu.

Srbski zemljoradniki pa v svojem oklicu pravijo: »Pašić odkrito kliče ljudstvo na upor proti Hrvatom in Slovincem, on kliče svoje mameluke, naj mu pomagajo v njegovem ropanju, naj imajo shode svojih organizacij in naj na teh kličejo ljudstvo na odpor proti Hrvatom in Slovincem.«

Tako srbski zemljoradniki. In dr. Žerjav je bil tisti, ki je s svojim uskožtvom omogočil, da se Pašić še drži in da more tako pozivati na huškanje proti Slovincem in Hrvatom izdajati na srbsko ljudstvo,

PO SVETU

Rusko-angleška pogajanja. 15. t. m. so se pričela v Londonu pogajanja za vpostavitve rednih odnošajev med rusko in angleško državo. Ruski delegaciji predseduje Rakovski, ki je na otvoritveni seji izjavil, da je v Evropi nemogoč mir, dokler se ne revidira verzajska mirovna pogodba. Eno najvažnejših vprašanj, s katerimi se peča londonska konferenca, je vprašanje kreditov za Rusijo. Londonski bankirji so predložili konferenci posebno spomenico, v kateri naštevajo pogoje, pod katerimi bi bili voljni posoditi Rusiji svoj kapital. Predvsem zahtevajo, da prizna sovjetska Rusija dolgove, ki jih je napravila caristična Rusija.

Volitve v Franciji. 11. maja t. l. se vrše v Franciji državnozborske volitve. Namesto dosedanjih 624 poslancev bo štela nova zbornica samo 584 poslancev. Podobno kot so angleške volitve koncem preteklega leta izzvale preobrat ne samo v angleški notranji politiki, marveč tudi v svetovni politiki, tako bodo tudi francoske volitve drugo majske nedelje odločile v mnogih svetovnih vprašanjih. Volivna borba se suče okrog dveh glavnih vprašanj. V notranji politiki je na dnevnem redu vprašanje, ali naj bo Francija umerjena in tolerantna napram katoličanom v zunanji politiki pa, ali naj se nadaljuje s Poincaréjevo politiko močne roke napram Nemčiji, ali pa naj išče mednarodnega sodelovanja z ostalimi zavezniki, v prvi vrsti z Anglijo in Ameriko. Millerand, predsednik francoske republike, zagovarja umerjeno notranjo politiko, v zunanji politiki pa odločno in krepko smer. Radikali zagovarjajo bojno notranjo politiko in pacifistično (miroljubno) zunanjo politiko. Poincaré, sedanji francoski ministrski predsednik, stoji v sredi.

Ljudsko glasovanje za republiko v Grčiji na letošnjo cvetno nedeljo se je izvedlo brez vsakih nasilij. Za republiko je bilo oddanih 753.742 glasov, za monarhijo pa 325.322 glasov. Predsedniške posle bo začasno opravljal admiral Kondoriotis, po Veliki noči pa se vrše volitve novega predsednika. Smatra se, da bo izvoljen za predsednika general Zaimis.

Amerika in Japonska. Med tema dvema državama so se zadnji čas odnošaji zelo poostriili in sicer vsled tega, ker je ameriški senat sprejel zakon o omejitvi priseljevanja. Iz Japonske se je namreč dozdaj izseljevalo v Ameriko ogromno število ljudi. Vsled sprejetja tega zakona bo težko prizadeta tudi Jugoslavija in Italija in druge izseljeniške države. Iz Jugoslavije se bo smelo letno naseliti le 835 oseb.

Važnost Sredozemskega morja. Musolinini naperja vse sile, da napravi Italijo za prvega gospodarja v Sredozemskem morju. V ta namen je poizkusil ugrabiti Grčiji važno sredozemsko morskostojanko otok Krf, dočim se mu je Jugoslavija posrečilo docela pognati z Jadranskega morja in jo usmeriti na Solun. V svrhu nadvlade v Sredozemskem morju

(Dalje glej na naslednji strani spodaj!)

NOVICAR

— Na Šmarno goro! Dne 4. maja t. l. prvo majevo nedeljo, priredi orlovska srenja St. Vid nad Ljubljano izlet na prijazno Šmarno goro. Zjutraj ob 7 je zbirališče na postaji Vižmarje, nato odhod v sprevedu z godbo. Ob 9 je služba božja na Šmarni gori. Po sv. maši se vrši tabor na Planinci. Kosilo bo pripravljeno v Tacnu »pri Koširjuc od 12—2. Kdor si hoče zagotoviti dobro kosilo, naj se prej prihlasi na orlovsko srenjo v St. Vidu nad Ljubljano. Popoldne ob pol 4 je javna telovadba na vrtu »pri Koširjuc. Po telovadbi prosta zabava, šaljiva pošta, srečolov itd. Pri celi prireditvi igra dobroznana godba z Jesenic. Prijatelji orlovstva in lepega izleta, pridružite se! — V slučaju slabega vremena se prireditev preloži na prihodnjo nedeljo 11. maja. Bog štvi.

d Se manj izseljencev v Združene države! Ameriška zbornica je sklenila, da se sme iz vsake države naseliti v Združenih državah samo 1 odstotek od tistega števila vseljencev, ki jih je imela kakšna država v Združenih državah l. 1890. Na ta način bodo mnoge narodnosti v Združenih državah polagoma izginile, ker se od naravnega prirastka velik odstotek poangleži.

d Naraščanje katoliške cerkve v letu 1923. Po poročilih Acta apostolicae sedis je bilo v letu 1923. ustanovljenih na novo 3 nadškofije, 14 škofij, 7 apostolskih vikarijgov in ravno toliko apostolskih prefektur. Število katoličanov zelo narašča. Pred nedavnim je znašalo 264 milijonov, danes je že preseglo 300 milijonov.

d Novi zvonovi v Stari Loki. Ta teden dobimo 3 bronaste zvonove iz zvonolivarne Ing. I. H. Bühl v Mariboru. Na Jurjevo nedeljo, dne 27. t. m. jih bo slovesno blagoslovil naš rojak mil. g. stolni prošt Andrej Kalan. Na veselo »žeganjec« vabimo rojake, sosede, znance in prijatelje — Staro Ločani.

d Obreda umivanja nog v ljubljanski stolnici na veliki četrek so bili deležni sle-

je sklenil s Španijo posebno zvezo. Anglija pa vse njegove načrte prekrizuje na ta način, da utrjuje svoje sredozemske pomorske luke in vojno brodoge in da se trudi na vse načine, da doseže vsestranski sporazum s Francijo. V enem prvih londonskih listov je nedavno napisal bivši angl. mornariški minister Amery članek o važnosti Sredozemskega morja. V njem dokazuje, da mora biti v Sredozemskem morju in ne v Severnem morju središče angleške mornarice, ker pelje po Sredozemskem morju najvažnejša angleška pomorska cesta Plymouth—Gibraltar—Suez—Singapur—Avstralija. Malta (otok v Sredozemskem morju) piše, da je srce angleškega carstva. Franc. listi opozarjajo Angleže, da je ravno v njihovem interesu čim ožja zveza s Francijo, ker jim v slučaju vojne zamorejo Francozi presekati to cesto z ozirom na to, da je večina severne Afrike v franc. rokah.

deči starčki: Balant Franc iz Ljubljane, star 84 let; Rojc Janez iz Prežganj, 83 let; Urevc Matija iz Predoselj, 82 let; Sovinec Andrej iz Ljubljane, 82 let; Serbec Lovro iz Ljubljane, 81 let; Vrhovec Franc iz Ljubljane, 81 let; Novak Franc iz Senčurja pri Kranju, 80 let; Rotar Matej iz Gorič, 80 let; Arlič Martin iz Ljubljane, 79 let; Vizar Janez iz Ljubljane, 77 let in Sušnik Jernej iz Senčurja pri Kranju, 75 let. Skupna starost 12 (starčkov) znaša 967 let.

d Smrt v zraku. 14. t. m. se je na vojaškem letališču v Novem Sadu z letalom dvignil v zrak letalski poročnik France Stenovec, doma iz Smladnika. Ko je bil 40 metrov od tal, je švignil plamen iz motora, bencin se je vžgal ter eksplodiral in letalo

France Stenovec.

z letalcem vred je bilo takoj v ognju. Letalo je z vso silo treščilo ob tla in pokopalo pod seboj nesrečnega letalca. Pokojnik je bil prepeljan v Smladnik, kjer je bil pokopan. France Stenovec je bil veren in nardarjen fant, zelo energičen in podjeten ter med moštvom in svojimi prijatelji silno priljubljen. Nad vse rad je imel svojo mater, katero je hodil pogosto obiskovat. N. v m. p.

d Umrl je dne 15. t. m. v Ljubljani dvorni svetnik Franc Regally, velik veščak v sodnih zadevah in mož poštenjak. Naj v miru počiva!

d Velika nesreča pri Mariji Snežni. V noči od 15. na 16. t. m. se je zgodila pri Mariji Snežni v Slov. goricah strašna nesreča, ki je zahtevala tri smrtne žrtve. Kovač Sterk je čez dan žgal oglje, zvečer pa je spravil pogašeno oglje v kovačnico, kjer je

tudi stanoval z družino. Oglje pa gotovo ni bilo dobro pogašeno, ker je začelo na kupu tleti, da se je vnela kovačnica. Ko je bila družina v najlepšem spanju, je objel požar celo poslopje, da je bila vsaka rešitev izključena. Iz gorečega poslopja sta se rešila samo dva kovačeva otroka, kovač, njegova žena in en otrok so pa zgoreli s svojim domom vred.

d Nesreča v Triglavskem pogorju. — 15. aprila je odšlo iz Mojstrane 7 turistov proti Triglavu. Prenočili so v lovski koči v Kotu. Zjutraj — 16. ap. — so se podali v strmino Kota ter nameravali sniti se na Kredarici z nekaterimi drugimi turisti, ki so podvzeli svojo turo iz Bohinja. — Bili so že vrh Kota blizu Pekla. Krenili so nekoliko preveč na desno pod strmino Urbanove špice. Kar prileti po strmini navzdol debel kamen in zadene osmošolca Antona Lenarčiča s tako silo v glavo, da se revež onesvesti. Eden od tovarišev-turistov prihitel v Mojstrano naznanil nesrečo. 4 ali 5 mož Mojstrančanov gre do konca Kota ponesrečencu na pomoč. Do tja so ga bili spravili njegovi tovariši z velikansko težavo. Strmina v Kotu je namreč silno zasnežena, pa tudi nevarna vsled plazov. Pripeljali so ga v Mojstrano, kjer ga je čakala zdravniška in duhovniška pomoč. Poškodbe so bile žal tako hude, da jim je ponesrečenec moral podleči ter žrtvovati svoje mlado življenje. N. v m. p.!

d Kaj zanima ameriškega vojnega ministra? Ameriški vojni minister Baker je vprašal nekega katoliškega kapitana, zakaj služi toliko katoličanov v armadi in mornarici (1/3 vseh vojakov), ko tvorijo katoličani samo eno petino prebivalstva Združenih držav. Nabor je nepristranski in po tem bi moralo biti samo ena petina vojakov-katoličanov. »Zdravniška preiskava je našla katolike zdravejše in krepkejše in jih je več potrdila.« je odgovoril kapitan. »To vem sam, toda zakaj so katoliški mladeniči krepkejši, čeprav izhajajo po večini iz revnejših slojev.« — »Gospod minister, povedal bom odkrito. Katoličani imamo neko kopališče — spovednico, kjer pravočasno odstranjujemo početnike bolezni in cepimo duše proti boleznim.« — Ta odgovor je ministru zadostoval.

d Smrt na železnici. Dne 17. t. m. se je na jutranjem goriškem vlaku, ki je vozil v Trst, zgodila pretresljiva nesreča. 26-letni kurjač Fironi se je v bližini Vipave sklonil z lokomotive ter se ozrl nazaj. V tistem hipu je vlak vozil mimo brzovavnega droga in Fironi je z glavo udaril obenj. Brez glasu se je zgrudil in ostal na mestu mrtev.

MED BRATI IN SESTRAMI.

Goriška Mohorjeva družba. Primorski Slovenci so morali doslej večino knjig uvažati izza meje, vsled tega pa so morali prestatati veliko sumničnej in osebnih šikan. Da si vse to prihranijo so ustanovili domačo »Goriško Mohorjevo družbo«, ki bo v istem duhu in z istim programom, kakor ga je razvil za sedanjo prevaljsko Mohorjevo družbo veliki škof Anton Martin Slomšek, nadaljevala svoje kulturno poslanstvo med Slovenci in Hrvati bivajočimi v Italiji. Družbene knjige bodo tiskane v Italiji, poleg tega bodo bolj odgovarjale dejanskim po-

trebam naših bratov onstran meje, ki potrebujejo navodil glede tamkajšnjih zakonov, davkov itd. Za leto 1925. pokloni Goriška Mohorjeva družba svojim udom sledeče štiri knjige za 5 lir: Koledar, ki ga bo uredil Venceslav Bele; Gospodarske nauke, katere uredi kmetijski inženjer Rustja in ki so namenjeni kmetiskim gospodarjem in fantom; knjigo ljudskih povesti in knjigo slovenskih povesti. Kdor se pa v pravem času naroči, bo dobil za nizko ceno še 5. knjigo: molitvenik »Večno življenje«.

Na zborovanju Unije za zvezo narodov v Curihu (Švica) se je nemški poslanec dr. Viljem Medinger iz Češkoslovaške zavzel za goriške Slovence in naš narod v Istri in na Tržaškem ter protestiral proti raznarodovalni politiki, ki jo zasleduje v teh krajih italijanska vlada.

Nov jugoslovanski konzul v Trstu. Za konzula v Trstu je imenovan Dušan Stepanović, dosedaj tajnik našega poslaništva v Bernu v Švici.

VOJAŠKE ZADEVE

Sprejem mladeničev v podoficirsko šolo. IV. pešadijska podoficirska šola v Zagrebu in I. pešadijska podoficirska šola v Belgradu sprejemata mladeniče do 5. maja t. l. Sprejemajo se mladeniči od 17. do 21. leta starosti, ki so dovršili ljudsko šolo, so nekaznovani in ki jim vstop dovolijo starši oziroma varuh. Mladeniči, ki žele vstopiti v to šolo, se morajo do 30. aprila prijaviti pri komandi vojnega okrožja, kjer dobe brezplačno vozovnico do Zagreba oziroma Belgrada. V šoli pa se morajo prigrasiti 5. maja ob 8. uri zjutraj.

Kolekovanje vojaških vlog. Zadnjih smo poročali, da se morajo sedaj kolekovati tudi vloge v vojaških zadevah. Kolekovanju pa so oproščene v sledečih slučajih: Vsa potrdila, vojaške odpustnice (isprave) in vse prošnje in vloge vojakov, ki služijo v stalnem kadru ali pa na vežbi. Nadalje so oproščene kolekovanja siromašne osebe, če dokažejo svoje siromaštvo s potrdilom pristojnega oblasti. Za siromašne se smatrajo one osebe, ki ne plačujejo na leto več nego 10 Din neposrednega davka in vdove z več nego tremi nedoletnimi otroki, če ne plačujejo na leto več nego 20 Din neposrednega davka.

Letošnji nabori se bodo po najnovejših poročilih pričeli v juliju. Potrjeni pa ne bodo vpoklicani letos, ampak kakor navadno šele po novem letu.

Odpust fantov z orožnih vaj. Kakor se nam sporoča, so fantje, ki so jih po odsluženju kadrovskega roka pridržali na orožnih vajah, že pred prazniki povečini prišli domov.

V nobenem gospodinjstvu naj ne manjka knjige »GOSPODINJSTVO«. Navodila za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. S. M. Lidvina Purgaj. Knjiga obsega 156 slik. Zdravstveni del spisal dr. Fr. Dolšak. 40 Din. Dobi se v Jugosl. knjigarni v Ljubli.

Najvarneje nalagate denar v pupilarno varnem zavodu
Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani,
Dunajska cesta 32. (Hiša Zdravne Zveze).

POLITIČNI ZAPISKI

p Nastas Petrović je poslanec radikalne stranke, ki je v lastni radikalni stranki započel boj proti korupciji Pašičevih prijateljev. Mož je po poklicu profesor, toda že 35 let deluje v politiki. Pašič ga silno sovraži in bi ga že davno rad izključil iz stranke, pa se ga boji. Nastas Petrović se ni nikdar bal Pašiču zabrusiti v obraz korupcije, ki jo je vpeljal v državno upravo in se je tudi v sedanjem boju proti belgrajskim državnim tatovom in nasilnikom odločno postavil na stran poštenjakov. Naši bralci naj pa zdaj primerjajo Nastasa Petrovića in — dr. Žerjava, iskarijota s slovenskim imenom.

Nastas Petrović.

p Upravičen strah. Med Pašičevimi, Pribičevimi in dr. Žerjavovimi prijatelji sedi nekaj znanih goljufov, ki so kradli iz državnih kas. Ker je opozicija mnenja, da morajo ti gospodje priti najprvo pred sodišče, preden se vrše nove volitve, se na vse kriplje branijo dati oblast iz rok. Zakaj pot iz ministrskih sob v ječo nikakor ne bi bila prijetna.

p Sramoto svojega izdajstva zakrivajo. Nekaterih demokratov je le majčkeno sram, da so njihovi voditelji tako malo možati, da obrnejo plašč po vetru ali po Pašičevi milosti. Kjer so bili sami med seboj, je le marsikdo vzkliknil: Korošec je pa le mož, ki se ne vda — pa bi take svoje ljudi obdržali so začeli pisati, da so tudi naši poslanci hoteli izdati opozicijski blok. Mislijo, da so s tem dopovedali svojim vernim, da so vsi enako malovredni kakor Pribičević in njegovi slovenski demokratje. Tudi našim, ki včasih le preveč dajo na nasprotno časopisje, skušajo na ta način položiti seme malodušnosti v srce. Pametni naši pristaši pa si mislijo, če slišijo take libe-

ralne čenče: Kakoršen je nepridiprav sam, tako misli o drugih.

p Dr. Žerjavovo iskariotstvo je tudi med njegovimi pristaši vzbudilo velik vihar. Ni čudno! Dobro leto sta se prizadevali dr. Žerjavovi glasiti »Jutro« in »Dobrovina« do golega razgaliti korupcijo gospoda Pašiča in njegovih tovarišev. Milijonske goljufije, ki so jih Pašičevi prijatelji izvrševali na račun davkoplačevalcev, je dr. Žerjavovo »Jutro« redno ožigosalo in vsi liberalci so bili prepričani, da je Pašič mož, s katerim noben pošten človek ne more stopiti v kompanijo, ne da bi se za vse življenje umazal. Toda glej čudo! Ko je bilo vse na tem, da se prav s pomočjo srbskih liberalcev Pašičeva korupcija iztrebi, pade dr. Žerjav svojim lastnim prijateljem za hrbet, izda in proda svoje prijatelje ter se zveže s Pašičem, da tako podaljša korupcijo, ki jo je skozi celo leto preje žigosal. Ni čuda, pravimo, da je med liberalci zavrelo. Zakaj tako jih voditi za nos se še ni nikdo predrznil. Kar so eno leto preklinjali, naj kar čez noč začno blagoslovljati samo na komando dr. Žerjava. V liberalni stranki je zato nastal razdor. Velika večina štajerskih liberalcev in veliko kranjskih so za Davidovića, ožji prijatelji dr. Žerjavovi so pa seveda za dr. Žerjava. Štajerski liberalci menda snujejo že svoj list, ki bo odločno nastopil proti dr. Žerjavu, zakaj iskariotstvo se vsakemu gabi, če ni popolnoma propal.

Pozor!

Preselitev!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

»Vzajemni posojilnici«

v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

po 6 0/0

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 0/0, vez. tudi po 6 1/2 0/0

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavbe delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrhu tega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah. 5887

je poplačan trud in delo gospodinje, ako pri pranju uporablja dosledno samo

milo „Gazela“

NAZNAMILA

SIRON · DOMOVINE

ŠMARTNO PRI LITJI.

Dne 23. marca t. l. je umrl v Jablanici Janez Pregelj, p. d. Kmet, mož stare korenine, star 82 let. Bil je velik dobitnik podružne cerkve sv. Ane, pri kateri je bil 43 let skrben ključar. L. 1919. je na lastne stroške napravil križev pot. Bog mu bodi plačnik. — Prodajalno konsumnega društva v Šmartnem je s 1. aprilom prevzela kmetijska zadruga, ki se bo s 1. junijem naselila v svojih lastnih prostorih v bivši Slavinčevi hiši. Zadruga zvestoba članov bo kmalu ustvarila lepo podjetje, ki bo lahko v največjo korist in ponos šmartinski okolici. Ljudstvo bo lahko reklo: To je sad našega truda, naše zvestobe, naša last.

LEŠE.

Na cvetno soboto smo prejeli z Jesenic nova jeklena zvonova po 850 kg in 500 kg, ki sta se zvonarni izredno posrečila, kajpada v našo največjo radost in zadovoljnost. Napredaj imamo zato stara dva jeklena zvonova po 400 kg in 283 kg, ki bi bila primerna zlasti za kako podružnico. Cena po dogovoru. Obrniti se je na župni urad v Lešah, p. Brezje.

VINICA.

Umrl je splošno spoštovani poštenjak Miko Fugina. Pokojni je bil do zadnjega načelnik tukajšnje Kmetijske zveze, ki je s pokojnikom veliko izgubila. Škoda je moza, ki je bil dober in zvest kristjan, odločen in požrtvovalen pristaš SLS, in sosedom vedno postrežljiv prijatelj. Kakor se je pokojni odlikoval po močni in visoki postavi, tako tudi pri dobrih stvareh sploh ni bil zadnji, ampak vedno med prvimi. Pogreba se je udeležilo nenavadno veliko število ljudstva, posebno mož.

IZ SELSKE DOLINE.

Pred 14 dnevi je »Znidar« iz Češnjice, vračajoč se z Rudna zabredel v temi v vodo in so mrtvega ondi dobili. — Staremu »Andrejčku« iz Dražgoš se je ponoči ogljarska bajta vnela ter se je pri gašenju tako poško-

doval, da so mu te poškodbe povzročile smrt. — Veliko nezgodo pa bi radi priklicali nad podobčno Češnjico nekaj nemirnih oseb, ki žele spet priti na površje, ko se s svojim odpadništvom niso prav nič skazale. Začela se je agitacija za ločitev od selške občine. Poslalo se je nekaj nerazsodnih ljudi, da so pobirali podpise po vaseh. Ljudje, ki so to podpisovali, niso pomislili, kake nove stroške si s tem nakladajo; tudi slepilnim obljubam jih je več verjelo. Velike občine lažje svoje potrebščine krijejo. Brez dvoma se bo lahko spodnji konec selške občine v pest smejal, ako se zgornji konec izloči. Zato pravimo: Oj bratje moji, na zgornjem koncu, imejte glavo na pravem koncu.

VINICA.

Pri nas se snuje za občinske volitve neodvisna gospodarska stranka, ki ji pa ljudstvo ne zaupa preveč. Ima tudi prav.

REPŃJE.

Na cvetno nedeljo se je vršila razstava Gospodinjske šole v Repnjah pri Vodica. Imenitna in umetna dela so nam pokazala dekleta, kaj vse znajo. Kdaj bomo še fantje kaj temu podobnega znali v gospodarstvu. Sicer imamo Sadjarsko društvo, treba bi nam bilo poduka, da ne ostanemo za dekleti.

ST. JERNEJ.

Poštarne razmere so se vendar zboljšale. Več mesecev smo bili kakor odrezani od sveta; komaj vsak drug dan — pa še ne redno — smo dobivali pošto in tako so se pritoževali radevedneži, ki so pričakovali novice iz časopisov, kakor tudi drugi, pred vsem gospodarski krogi in trgovci, ki so morali po nepotrebnem plačevati na kolodvoru ležarino, ker niso dobili pravočasno »avize«. Sedaj bo vozil zopet vsak dan iz Novega mesta v Brežice in nazaj. Ker smo že pri pošti, bi si dovolili vprašati našo gđ. poštarico, od kdaj je poštni urad reklama za Sokola. Dvakrat smo že opazili v letošnjem letu plaket — reklamo za sokolsko prireditve. Gospod Vale, vi pa blagovolite odgovoriti, če je vaša trgovina samo za »samostojneže«? To pa vsled tega, ker ste se nedavno izrazili, da ne daste galice. — Ze veste komu — ker ni zapisan pri samostojnežih. Če je trgovina, je trgovina za vse, če pa ne, pa jo zapite ali pa dajte občinskemu slugi za 10 Din, da bo v nedeljo po maši javno razglasil, da pri Valetu lahko kupujejo samo samostojneži. Nam bo to prav; bomo videli, če bo tudi vam. Če pa mislite ujeti z galico kakega nevednega kalina, da bo pri občnem zboru Kmetijske podružnice volil z vami, — se motite! Zdravot!

OBCINA SV. KRISTOF.

Iz naše občine je zadnji čas »Domovina« priobčila celo kopo dopisov, o katerih ljudje trdijo, da so vsi iz ene »fabrike« dopisov, v Laškem trgu. Da pa javnost informiramo, kaj je resnica, priobčimo: Če tudi je naša občina ena največjih v Sloveniji, ter razni občinski opravki vzamejo mnogo časa in truda vsem odbornikom, vendar se ni nobenemu izplačala taka odškodnina iz občinske blagajne — ra-

PRVO MAJNIKOVO NEDELJO
VSI NA ŠMARNO GORO
na ORLOVSKI TABOR!

n Živinorejsko okrožje za Gorenjsko priredi dne 4. maja t. l. ob 9 dopoldne v društvenem domu v Kranju živinorejski sestanek s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika Borca. 2. Organizacijsko delo živinorejskih zadrug, g. dr. Basaj. 3. Pomen rodovnikov, g. živ. instruktor Kristof. 4. Zavarovanje živine, g. živinozdravnik Cerne. 5. Pomen pašništva, g. A. Cvenkelj. 6. Slučajnosti. — Zastopniki kmetijskih korporacij in zadrugištv, zastopniki živinorejskih zadrug kakor tudi vsi člani živinorejskih zadrug ter občinskih zastopnikov iskreno vabljeni. — Predsednik Borca.

n Citatelj opozarjamo na nakup spomladanskega blaga, ki ga nudi dobro znana in solidna modna manufakturna trgovina »Pod Velbom«, Stari trg št. 2.

n Šmartno pod Šmarno goro. Tuk. kat. izobraževalno društvo priredi v nedeljo 27. t. m. ob 3. pop. in ob 6. zvečer dramo »Dom«. Vabimo vse, da se v obilnem številu udeležite lepe in poučne predstave. — Odber.

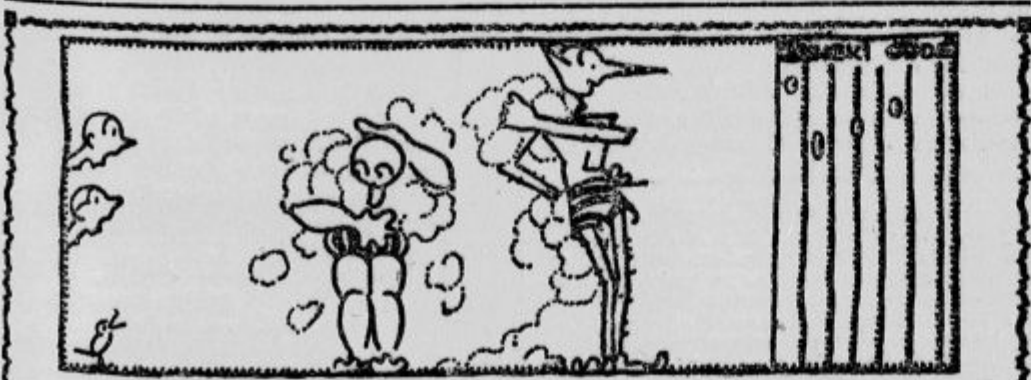
n Organistem. »Društvo organistov in glasbenikov za Slovenijo z Prekmurjem ima svoje glavno zborovanje (občni zbor) v torek po beli nedelji, dne 29. aprila 1924 ob 9. uri dopoldne v dvorani pri »Belem voluc« v Celju z običajnim vzporedom.

Člani društva, ki se pri železniški blagajni izkažejo s člansko legitimacijo, imajo ugodnost polovične vožnje, katere velja od 27. aprila do 2. maja t. l.

Ob tej priliki se vrši tudi ob 2. popoldne proslavitev 25 letnice obstoja »Orglarske šole« v Celju.

n V St. Jurju pod Kumom bo na sv. Marka dan somenj. Prodajalec in kupčevalci vabljeni.

n Litanije in odpevi v čast presv. Srca Jezusovemu se glasi zbirka, ki jo je sestavil A. Grum in je izšla v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Obsega litanije in 34 odpevov. Stane 14 Din.

IV. Tam v kopališču pranje letno je z MILON »ZLATOROG« prijetno,

ko polne pene so vse banje, c'lo dame kukajo skoz špranje.

Nadaljevanje sledi!

zen 500 Din nagrade g. županu, kar pa je z ozirom na velikost občine — malenkost. Ker mora občina oskrbovati osem šol, so šolski stroški ogromni, zato so bile dosedaj občinske doklade zelo visoke, kar je nagibalo občinski odbor k največji varčnosti, to se v resnici nekatera občinska pota niso mogla zadostno popravljati razven onih, katere je nujno rabiti na novo odprti rudnik. Letošnji občinski proračun pa je deželna vlada nenadoma skrbila na 80 odstotkov, ker je novi rudnik postal že davkoplačevalec. Občinski odborniki so tako uvideli priložnost, da se še ostala občinska pota spravijo v primerno stanje, ter so stavili dodatni proračun za cestne naprave; — a dužite: poštenost liberalcev dopisnikov Domovine. Prej so vedno zabavljali čez slaba občinska pota, sedaj pa so začeli hujskati ljudi, da občinski odbor zapravlja — ker hoče dvigniti odstotke. Če pripomnimo, da je eden glavnih liberalnih priganjačev v Laškem trgu od rudnika plačana oseba, potem je umljivo, zakaj hujskajo proti povišanju občinskih doklad — ki bi se porabile edino za popravila občinskih cest, katere rabijo tudi kmetje, ne pa samo rudnik.

RAKITNA.

List samostojnežev se v svoji 13. številki obgrize v našega sovaščana Rota, po domače Brenceta. Ako je Rot hranil imetje odislega župnika Magajne in odrajtal v prave roke, ne pa dal samostojnežem na razpolago, mu ne more zameriti noben pameten človek. Ako to samostojnim ni prav in ako imajo od župnika kake zasluge za tirjati, naj bi pri sodnji tožili in zarubili, ker je le taka pot postavna in pravilna, in katera edino lahko razreši hranivca vsake odgovornosti. Da se je pa upri samostojni nakani, da bi se brez dovoljenja ljudstva in brez popraševanja po volji ljudstva občina Preserje na njene velike stroške vtačala v ljubljanski sodnijski okraj, ki je preobsežen, je pa ravnal po voljni in zahtevi cele Rakitne, katero je dozdej pod našim praporom povsed dobro zastopal. Ako zopet te ni bilo samostojnežem po volji, je umevno, ker rakiški samostojneži žalostnega spomina in pretoklosti raje skrbe za preskrbo birtov, kakor za rojstvo vas. Rakitna je zmožna dovolj, da se sama zastopa v vrhniškem okraju, in je ni treba nikamor prenašati, ker smo zadovoljni z vrhniške sodnijo, nismo pa zadovoljni z davkarijo radi težmerne osebne dohodnine.

HORJUL.

Odkar je g. župnik Kmetijskemu listu za nekaj časa zapri, se je spravil horjulski dopisnik na našega g. kaplana. Kako pa, po duhovku je treba udrihati, če ne po enem, pa po drugem. Boj proti duhovniku je namreč tisto, kar samostojno stranko skupaj drži, ne pa ustanovski pokrete, kakor pravi dopisnik. Moj Bog, ustanovski pokret! Vodi ga gospod nadučitelj, za šarže mu služi nekaj samoljubnih mešetarjev in birtov, redovi so pa organizirani pijanci. In če je poleg teh še kaj zraven, je to par ljudi, ki hoče v samostojni družbi zadušiti svojo vest, a katero so se že zdavnaj skregali. Tako je, gospod Urbančič, in prav nič drugače. Vaše napihovanje v Kmetijskem listu resnice ne spravi s sveta. — Na župnikove dokaze, da je Kmetijski list veri sovražna, samostojneži v javnosti molčijo, ker nimajo kaj odgovoriti. Po gostilnah pa pripovedujejo svojim brateem, da je župnik lagal. Tudi dopisnik bi rad skrivaj oslabil moč župnikovih dokazov, ko pravi, da je rajni župnik na prižnici oznanjal, da sta brezverska Slovenci in Domoljubi. Toda gospodine, tukaj se vam je nekoliko zaletelo, ali pa ste se manjkano zlagali. G. župnik Pristov je bil šušteršelijanec. V svojo opravičilo je podal 28. julija 1918 neko izjavo (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

GOSPODAR

Listne uši.

Naši sadjarji se vsako leto vse vprek pritožujejo čez mravlje, ki lazijo na mlado sadno drevje — posebno na jabolane. Marsikdo še dandanes misli, da so mravlje tisti zločinci, ki ovirajo drevje v rasti. Toda ta sodba je kriva. Pomanjkljivo opazovanje je vzrok, da pravega krivca ne najdejo in ne preženo. Le pristopite bliže k drevesu in poglejte mlade liste in mladje, pa boste kmalu drugega mnenja. Ze od daleč lahko opazite na drevju, kamor lazijo mravlje, kakoz se listje sfrkuje. Ako tak list pogle-

ber opazovalec lahko vidi pozimi ali zarana spomladi, da so tu in tam na kakem drevesu mladike na gosto posute z drobnim črnim zrnjem. To so jajčeca listne uši. Aprila meseca — takoj, ko se jame razvijati brstje, se izvale iz jajčec ušice, ki se zbirajo okrog popja in čakajo prvega zelenja. Takrat jih je še malo. Toda ne dolgo. Kmalu ušice porastejo in začno kotiti žive mladice zopet same samice, ki istotako kote mladice - samice. V nekaj tednih se na ta način tako razmnože, da so po listih in mladju tik druga poleg druge prav do vršičkov. Listi se sfrkujejo bolj in bolj, rast

Krompir sadijo.

date od blizu, zapazite na spodnji strani majhne živalice, navadno zelene, na drugih rastlinah tudi črne barve. To so listne uši, ki imajo svoje dolge nitaste rilce zabodene v kožo, izpod katere srkajo drevesni sok ali muzgo. Izbrizgavajo pa sladek sok, ki privablja mravlje. Odkor pa pridejo uši in kako se razmnožujejo? Do-

javo, kjer pravi med drugim, da pisavo Slovenci in Domoljubi ne odobrava in jo obsoja zato, ker lista vedno sumničita in grajata dr. Sušteršiča. Tako je rajni gospod povedal, ne pa kakor vi v Kmetijskem listu lažete. Dr. Sušteršiča grajati ali proti veri pisati sta namreč dve različni stvari, ki sta si tako malo podobni, kot treznost pa horjulski samostojneži. Kadar boste o pridigah še kaj pisali, vprašajte prej trezne ljudi, ki so bili v cerkvi, ker sami večinoma ne hodite ne k pridigam, ne k mašam. Taki veri, kakršno imate vi, gospod dopisnik, Kmetijski list seveda ni nasproten, toda če bodo vsi vaši vero sprejeli, potem bo kapelica sv. Antona na Vovčanah za horjulsko farne cerkev zadosti velika.

mladja preneha popolnoma, krmežljivo mladike se začno sušiti od vrha navzdol. Listne uši se tako hitro množe, da tekom enega poletja naraste iz ene same samice do 2 milijona potomcev. Pozno poleti se skote udi krlate samice, ki letajo od drevesa na drevo in na ta način skrbe, da se zarod razširi na vse strani. Šele pozno na jesen se skote samci in samice; ko se sparijo, zaležejo samice po mladikah jajčeca, iz katerih prilezejo na dan drugo pomlad zopet prve ušice.

Listne uši prištevamo k najškodljivejšim mrčesom, ki kvari ali celo uniči na tisoče in tisoče mladega sadnega drevja, vrtnic, in raznega drugega vrtnega rastlinja, zlasti ako mrčes izpočetka pustimo v nemar, da se razmnoži. Pregarjamo ga na razne načine. Pazljiv in skrben sadjar bo skušal omejiti že zimsko zalego. Mladike, ki so spomladi posute z jajčeci, je najbolje odrezati in sožgati. Kjer pa to ne gre, jih

obrizgamo z 10 odstot. arborinom, ali jih pa namažemo z redkim močnikom iz ilovice in apna. Pod to prevlako se jajčeca zađuše. Posebno moramo pa paziti, da takoj spomladi naskočimo prve naselbine ušice, kjer so se pojavile. V to svrhu pomakamo ušive vršičke v primerno tekočino, ki zamor uši, mladju in listom pa ne škoduje. Kar pa ni moči pomakati, pa v živo namažemo ali obrizgamo s tako tekočino. Močno ušivo in zelo zanemarjeno drevo rešimo uši na ta način, da obrežemo in sežgemo vse ušive mladje. Kar pa ostane, močno obrizgamo. Ako je v drevesu še količkaj življenja, si bo opomoglo, ko ga rešimo zajedalcev.

Doslej so je uporabljali za zatiranje listnih uši največ tobakni izvleček, ki ga pa več ne izdelujejo. Dokler ne dobimo primerne nadomestila, naj si sadjarji pomagajo s tobakovo vodo, ki si jo naredijo sami tako, da namakajo zavoj navadnega tobaka za pipo ali zrezano »klobasoc« 24 ur v 3 litrih deževnice. Ta brozga učinkuje še bolje, ako ji dodamo nekoliko milnice (žajfence) iz mazavega mila.

Predno brozgo uporabljamo, jo je treba na malem preizkusiti, če ni premočna, ali če ne učinkuje premalo.

Razen tobakove brozge imamo še več raznih sredstev za pokončevanje listnih uši. Toda vsa druga sredstva se dobe še težje in so dražja. Tobak imamo pa vedno pri rokah; zato je najbolje, da se držimo tega zanesljivega sredstva. — Naravni sovražnik listnih uši je sedmopikčasta polonica, ki jo je treba zaradi tega varovati.

Pokladanje zelene krme.

Bliža se čas, ko bo živinorejec začel krmiti svojo živino z zelenim, ki je najnaravnnejše krmilo. Zelena krma, ki je še mlada in sočna, prija živini prav dobro. Vendar moramo pri njenem krmljenju biti previdni, če si nečemo napraviti škode pri živini. Predvsem moramo paziti, da se vrši prehod od zimskega k poletnemu krmljenju pravilno in prav polagoma. Živino je z vso previdnostjo privaditi na zeleno krmo; posebno je na to paziti pri medli in slabotni živini. Mlada krma ima za četrtino ali tretjino več beljakovine in je tudi lažje prebavljiva nego krma, ki je že v polnem cvetu, vendar ima manj nedušičnatih tvarin. Tudi kalijeve spojine in rastlinske kisline se v mladi piči nahajajo v večji količini nego za časa cvetja. Od tod prihaja, da je živina pri taki krmilni bolj podvržena driskl. Če bi torej živini polagali iste množine mlade krme kakor stare, bila bi nekaka potrata. Zelena krma ima v sebi tudi veliko množino vitaminov, ki so za živalsko zdravje in posebno za prebavo izredne važnosti.

Starejša zelena krma ima ob cvetu redilne snovi v primernem razmerju. Če krmimo torej mešanico trave in detelje, zeleno rž ali samo deteljo ali travo z dve- ali odstotkoma prebavne beljakovine, potrebujemo za 500 kg težko žival okrog 60 kg te piče, da dobi za življenje potrebne redilne snovi. Če pa krmimo z luterčno ali esparzeto, ki imati dvainpol odstotka beljakovine, zadostuje samo 50 kg takega krmila.

Od te množine se spočetka začne pokladati samo po eno tretjino, ostanek se pa dopolni s suho krmo, senom, slamo, rezanico, ki nima mnogo beljakovin. Polagoma se zviša množina zelene krme na polovico in tri četrtine in na koncu pridemo k popolnemu zelenemu krmljenju. Zelo se priporoča mešati med zeleno krmo nekoliko slame. Pri tem živina bolj počasi žre krmo in jo boljše prebavi. Slama ublaži tudi napenjanje, ki jo povzroča mlada krma. Čim starejša postaja krma, tem manj pomena ima dodatek slame.

Pri zelenem krmljenju je upoštevati še nekatere važnejše točke. Velo zeleno krmo ne smemo polagati živini. Taka krma napravlja v želodcu trde kepe, ki ne pridejo dovolj v dotiko z želodčnim sokom, vsled česar se slabo prebavi in je navadno povod napenjanja. Torej ne smemo jo hraniti nad en dan, ker se ogreje in ovne. Krmo si napravimo, če je količkaj mogoče po dvakrat da dan; uro po solnčnem vzhodu in zvečer predno se napravi zora. Po dnevu, posebno ob hudih vročinah, se naj zelena krma ne kosti. Spravimo jo iz njive ali travnika čimprej v hladen senčnat kraj, nikakor pa ne v hlev, ter jo na tanko razgrnemo. Od dežja mokro pičo pomešamo s slamo ali senom. Mokro deteljo je najbolje položiti na mrežo iz lat, da se tudi ocedi in osuši ter se ne ogreje.

Če pokladamo ostarelo deteljo, travo ali pitnik, dodamo živini kot priboljšek še nekaj tečnih krmil; medtem ko jih pri mladi piči živina ne potrebuje. Konji, ki se krmijo večinoma z deteljo, graščico ali esparzeto, opravljajo sicer lahko manjša dela, pri težkem delu pa se močno potijo in kmalu utrudijo. Vsled velike množine vode v zeleni krmilni, potrebuje jo konj mnogo, da se nasiti, s tem se pa želodec in druga prebavila močno razširijo in delovanje pluč se zmanjša. Zelena piča se naj torej delavnim konjem poklada samo v majhnih množinah kot pridatek. Za prašiče, ki rastejo, je zelena krma zelo važna, vendar je priporočljivo dodajati jim zraven tudi še druga krmila.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 23. aprila: lira Din 3.54, dolar (ček) Din 80, dolar (denar) Din 79.—, francoski frank Din 5.35—5.40, švicarski frank Din 14.25, čehoslovaška krona Din 2.35, funt šterling Din 350, 10.000 avstrijskih kron Din 11.40.

CENE.

g Ljubljanski trg. Govedina: v mesnicah po mesu: goveje meso I. vrste 23 do 25, II. vrste 20 do 23; jezik 25; pljuča 8 do 10; jetra 20 do 25. Teletina: telečje meso I. vrste 28 do 30; II. vrste 25 do 28; jetra 30. Svinjina: prašičje meso I. vrste 35, II. vrste 30; jetra 25 do 30; slanina trebušna 34; mast ameriška 29 do 30, domača 37.50 do 38; prekajeno meso I. vrste 40 do 45, II. vrste 30 do 40. Drobniča: koštrunovo meso 19 do 20; jagnjetina 25; kozlovina 30. Klobase: krakovske 58 do 62; debrecinske 58 do 60; kranjske sveže 50; kranjske polprekajene 50. Perutnina (komad): piščanec majhen 25; ko-

koš 30 do 50; petelin 30 do 60 Din. Kava (Din za kg): Portorico 70 do 72; Santos 48 do 50; Rio 38 do 44; pražena I. vrste 92 do 100, II. vrste 72 do 80, III. vrste 52 do 56. Sladkor: kristalni beli 19; v kockah 21. Kavina primes 25. Riž: I. vrste 12 do 14, II. vrste 8 do 11. Olje (liter): namizno 27, jedilno 24. Vinski kis 5.50. Rižev škrob (kilogr.) 20; pšenični škrob 15; koruzni škrob 12. Testenine I. vrste 18, II. vrste 11 Din. — 1 liter mleka 3 do 3.50, 1 kg surovega masla 50 do 55, 1 kg čajnega masla 70, 1 kg masla 60, 1 kg bohinskega sira 60 do 65, eno jajce 1 do 1.50 Din. — Sladko seno 125 do 150; polsladko seno 100; kislno seno 75; slama 75 do 100 Din za stot.

g Celjski trg. Govedina v mesnicah 23 do 25 Din, na trgu 22 do 24 Din; teletina 25 do 30 Din; svinjina 30 do 35 Din; slanina 36 do 38 Din; prekajena svinjina 40 do 45 Din. — Kava: »Portorico« 68 Din, »Santos« 48 Din, »Rio« 40 Din; sladkor kristalni 20.50 Din, v kockah 22 Din; bučno olje 36 Din, namizno olje 30 Din. — Moka: »00« 6.25 Din, »0« 5.80 Din, »2« 5.50 Din, »3« 5 Din, »4« 5.50 Din; kaša 5.80 Din; ajdova moka 6.30 Din (na drobno po 20 par več). — Krma: sladko seno 87.05 Din, polkislno 75 Din, kislno 50 Din, slama 50 Din.

g Cene umetnim gnojilom so ostale v glavnem nespremenjene, le superfosfat je nekoliko osabel. Kupčija se ne razvija baš povoljno. Cene na debelo: superfosfat 120 do 125 Din, z vrečami, brutto za netto, franko postaja naročnika; apneni dušik 325 do 330 Din z vrečami; 17odstotna do 18 odstotna Thomasova žindra 155 do 160 Din z vrečami, brutto za netto, franko postaja naročnika; 40odstotna kalijeva sol 155 Din z vrečami za 100 kg. Zaloge čilskega solitra so majhne; 1 kg stane 5.5 do 6 Din.

ZIVINA.

g Cene živin, dne 16. aprila. Na današnji sejm so prignali 170 konj, 17 volov, 29 krav, dve teleti in 183 prascev za rejo. Povprečne cene za kg žive teže: voli I. vrste 13.50, II. vrste 12.50, III. vrste 11, krave za klobase 8 do 9, za pleme okrog 12.50, teleta 16 do 17 dinarjev. Par prascev, 8 do 10 tednov starih, je stalo 800 do 1000 Din. Par dobrih konj se je tržil do 20.000 Din. Kupčija je bila srednja. Zunanjih kupcev ni bilo. Cene so nekoliko osabele. Dogon je bil zato tako majhen, ker so kmetje zaposleni pri delu na polju. — Zagreb, dne 17. aprila. Sejem je bil prillčno živahen. Dogon domačih volov je bil večji nego na prošlih tedenskih sejmih. Cene pa so napram prošlim sejmom ostale v glavnem nespremenjene. Telet je bilo dovolj, toda večinoma slabše vrste; radi velike ponudbe so jim cene dalje padle. Ravno tako je bilo mnogo svinj, in sicer same mršave. Nadalje je bilo mnogo konj, ki so se slabo trgovali, ker zunanjih kupcev ni bilo. Krme je bilo dovoženo v večjih količinah. — Cene za kg žive teže so bile: voli domači I. vrste 15 do 16.25, II. vrste 13 do 14.50, III. vrste 10 do 12, bosanski voli I. vrste 12.50 do 13, II. vrste 11.50 do 12.50, III. vrste 10 do 11, krave domače I. vrste 13 do 15, II. vrste 12 do 13.50, III. vrste 9 do 11, teleta 12.50 do 15, telice domače 12 do 14, svinje mršave 20 do 22.50 Din. Krma: seno 75 do 125, otava 125 do 150, detelja 125 do 150, slama

75 do 100 Din. Konji komad: tovrni 15 do 17.000, težki 13 do 15.000, lahki 10 do 11.000, kmetijski 6 do 7.000, fjakerski 4 do 5.000, jezdni 8000 do 10.000 Din. — Mari-bor: Na zadnji svinjski sejem je bilo prignanih 374 svinj, 2 kozi in 2 ovci. Cene so bile sledeče: mladi prešiči 5 do 6 tednov stari 275 do 300 Din, 3 do 4 mesece stari 500 do 625 Din, 5 do 7 mesecev stari 805 do 900 Din, 8 do 10 mesecev stari 1050 do 1125 Din, 1 leto stari 1350 do 1450 Din, 1 kg žive teže 15 do 19 Din, 1 kg mrtve teže 22 do 25 Din, 1 koza 225 do 350 Din, ovca 300 do 350 Din.

DAVKI.

Opomin davkoplačevalcev. Davčna okrajna oblastva so ali pa bodo v najkrajšem času pričela razgrinjati na vpogled sezname predpisanih davkov in sicer: dohodnine za leto 1923, prometni davek za leto 1923 in hišnonačmni davek za leto 1924. Seznami bodo na vpogled za vsako občino pri njenem županstvu, v občinah, kjer je nastanjen davčni urad, pa pri tem uradu, ne pri županstvu. Svoj davčni predpis si lahko vpogleda vsak davkoplačevalec skozi 15 dni, od dne dalje, ko oblastvo seznam razgrne. Razgrnitev objavi oblastvo potom županstva na običajni način (oklic pri farni cerkvi in z naznanilom na občinski deski).

Ko poteče 15 dni določenih za vpogled, prične teči 15 dnevni prizivni ali pritožni rok. Če je seznam n. pr. razgrnjen od 15. do 30. aprila, prične prizivni rok s 1. majem in traja do 15. maja. Do 15. maja je v tem primeru treba vložiti priziv pri davčnem okrajnem oblastvu ali osebno, ali po pošti. Torej pazite, kdaj bo seznam razgrnjen. Kdor vlaga priziv zadnji dan prizivnega roka po pošti, naj pazi, da ga odda priporočeno. Le tako more davčno okrajno oblastvo smatrati priziv za pravomočen. Če je priziv oddan zadnji dan na pošto navadno, ne priporočeno, je prepozen in ga mora oblastvo takoj zavrniti zaradi zakasnelosti.

Vsak priziv je treba kolekovati z 20 Din. Če ni priziv zadosti, ali pa sploh ne kolekovan, pozove oblastvo prizivnika, naj donese kolekovnino v 30 dneh. Če je tudi v tem času ne prinese, se o prizivu ne uraduje.

Gornja navodila veljajo za vse tri vrste omenjenih davkov. Pač pa morajo davkoplačevalci, kadar sestavljajo priziv, paziti, proti kateremu davku se pritožujejo in to zato, ker sta odmerna podlaga in čas, ki so zanj predpisani, za vsakega drugačna.

a) **Dohodnina.** Pri dohodnini za davčno leto 1923 je merodajen dohodek leta 1922. Zato pazite, da v prizivu navajate razmere leta 1922 in baš na podlagi razmer tega leta izpodbijate davčni predpis. Sicer se vam utegne pripetiti, da vam prizivna komisija zavrne priziv vsled tega, ker se zagovarjate z razmerami nemerodajnega leta.

Davkoplačevalec, ki za leto 1923 ni vložil dohodninske napovedi, naj redno ne dela priziva, ker ga bo prizivna komisija navadno zavrnila, češ, da je bil kontumaciran. Ako pa kdo teh davkoplačevalcev misli, da se mu je napravila krivica s previsokim davčnim predpisom in meni, da ima zato verjetne dokaze, naj le vložil priziv; ker v tem slučaju bo tudi prizivna komisija

imela toliko uvidevnosti, da bo spregledala kontumac in upošteva priziv.

Končno je omeniti še glede dohodnine za leto 1923, da je po zadnji odredbi fin. delegacije v Ljubljani tudi za to leto zvišan eksistencijski minimum od 10.000 K na 20.000 K, tako, da bo dobršen del dosedanjih davkoplačevalcev, posebno kmetijskih posestnikov rešen davčne obveznosti in ne bode plačeval dohodnine. Tisti med temi zadnjimi, ki jim je bil na podlagi davčnega predpisa za leto 1922 že predpisan dohodninski davek za leto 1923 in so ga plačali, naj bodo glede plačanih svot brez skrbi, ker se jim bodo iste zaračunale na druge predpisane davke. Če pa nimajo nikakega drugega davčnega predpisa in zaostankov, pa na prošnjo vrnile.

b) **Prometni davek.** Proti predpisu tega davka ima pravico pritožbe le oni davkoplačevalci, ki je vložil napoved o svojem prometu. Pritožbe takih davkoplačevalcev, ki te napovedi niso vložili, mora davčno oblastvo takoj zavrniti. Podlaga za predpis prometnega davka za leto 1923 je promet davkoplačevalcev v letu 1922. Ker bo v najkrajšem času predpisan tudi prometni davek za leto 1924, pazite, da ne boste zamenjavali v pritožbah predpisov in razmer, merodajnih za ti dve leti, ampak vedno izvajali pritožbo proti predpisu za leto 1923 iz razmer in prometa leta 1922, ono proti predpisu za leto 1924 pa iz prometa leta 1923. Pri promethnem davku je omeniti še to, da so v razgrnjenih seznamih le predpisi onih davkoplačevalcev, ki se jim davek odmerja pavšalno, torej niso med njimi oni davčni zavezanci, ki morajo voditi knjigo opravljenega prometa. (To so le taki, ki imajo letnega prometa 360.000 Din ali več in plačujejo davek četletno.) Ti drugi dobe, ako najde komisija njihov promet pre-nizko napovedan in jim zviša davek, posebne plačilne naloge. Vsi drugi pa so v teh seznamih.

c) **Hišnonačmni davek.** Predpisan bo za leto 1924 na podlagi najemnin leta 1923. Zato je v prizivu paziti, da ne zamenjate merodajnega leta. — Ker ima pri tem davku davčno oblastvo v napovedi večje nadzorstvo nad pravilnostjo napovedane najemščine vsled sopodpisa najemnikovega in odmeri potem samo predpisani odstotek od te najemnine, bodo pritožbe proti temu davku bolj redke. Pripomnimo še, da zavzemajo večji del davčnega predpisa občinske in avtonomne doklade, zato naj vsak davčni zavezanec raje natančno pregleda svoj predpis, kjer je vse to predpisano ločeno, mesto da bi si po nepotrebnem delal stroške s prizivom.

PROMET.

g Italijanski železniški načrti. — Vsled političnega in gospodarskega zblizanja naše države z Italijo so postali pereči razni italijanski železniški načrti, katere italijanski gospodarski krogi resno razmotrivajo. V prvi vrsti je omeniti dva načrta: direktni promet Benetke—Ljubljana in Trst—Reka. Direktna zveza Benetk z Ljubljano potrebuje le 56 km nove proge, da bi se osrednjo postajo Gorica zvezalo na eni strani s Červinjanom, na drugi strani pa preko Ajdovščine, Cola in Hrušice z Logatcem. S tem bi se sedanja zveza skrajšala za 70 km in bi

kraji, po katerih bi se napravila nova proga, gospodarsko veliko pridobili. Rešitev vprašanja je jasna in ni dosedaj proti njej nihče resno ugovarjal, dočim obstoječe zveze Trsta z Reko trije različni načrti prvi v tem, da se zveže obstoječe proge Herpelje—Pulj in Št. Peter—Reka, drugi, da se od Herpelj zgradi nova proga na Reko preko Novega grada in Sapijan, tretji pa, ki ima največ pristašev, predvideva novo progo iz Trsta v Buzet, odtod v doline Čepičkega jezera in s predorom prekom Učke v Lovran, Opatijo in Reko. V Primorju se pričakuje, da se bo vlada odločila v najkrajšem času.

IZVOZ IN UVOZ.

g Izvoz našega vina v Češkoslovaško. »Narodni Listy« v Pragi priobčujajo, da se je češkoslovaški generalni konzul v Beogradu pogajal z jugoslovanskim ministrom trgovine glede izvoza našega vina v Češkoslovaško. Upati je, da se bo ta izvoz povečal, a za kompenzacijo se bo izvažale češkoslovaško pivo v Jugoslavijo.

RAZNO.

g Pridelek vina v naši državi je znašala v letu 1923, po podatkih ministrstva za poljedelstvo in vode okrog 5.115.000 hl. Za domačo potrebo bi zadostovala nedvomno le polovica te količine. Ako bi mogli drugo polovico izvoziti, bi dobili zanjo okrog ene in pol milijarde Din. Toda izgledov za izvoz skoro ni nikakih in tako se bo večina pridelka izpila pri nas doma. Če je takšno popivanje baš v korist ljudskega zdravja, je dvomljivo.

g Proizvednja svile v naši državi. Naša industrija svile se v zadnjem času dokaj povoljno razvija. Letošnja kampanja predvideva ugodne uspehe. Kakor se poroča, se ceni, da bo produkcija v tem letu znašala 50.000 kg sirove svile in 50.000 kg ostalih drugih fabrikatov. Za to kampanjo so tvornice svile popolnoma preskrbljene s sirovinami, tako da v tem pogledu ne bo težko. Tvornice, ki se nahajajo v Novem Sadu, Pančevu in Kanjiži, bodo mogle delati z polno paro. Za to leto se ceni, da se bo dobilo v naši državi okrog 450.000 kg sirovih kokonov ali 150.000 kg suhih kokonov kar bo popolnoma zadostovalo za potrebe tvornic.

g Napredovanje v primorskem narodnem gospodarstvu. Ze pred vojno stala bila značilna za naše primorske dežele dva pridelka: vino in zgodnje sadje. Teda ravno trti in sadnemu drevju je vojna najmanj prizanesla. Ali kljub temu se v zadnjih letih kaže na obeh poljih lep napredek. Goriška je l. 1922 pridelala vina 179.000 hl, lani pa kakih 20.000 hl več. Le škoda, da 9procentno primorsko vino, ne more v inozemstvu uspešno konkurirati z 11procentnimi italijanskimi vini. Vinska kupčija je v splošnem zelo slaba, to pa zato, ker so meje za izvoz na severu zaprte. Kar se tiče sadjarstva, je zaznamovati tudi tu napredek. Lani je prišlo samo cejšen napredek. Lani je prišlo samo zgodnjih čresenj na trg okrog 14.000 kvintalov. Največ se je eksportiralo v Ameriko. Na goriškem trgu se je prodalo v l. 1923. 54.106 kvintalov sadja in zelenjave

(Dalje glej na naslednji strani spodaj)

GOSPODINJA

MATI POLAGA TEMELJE VSEJ VZGOJL

Bog ti je podaril otroka, krščanska mati. Kako se razširi tvoje oko od sreče, ko pogledaš svojega ljubljencal Kako nežno in mehko je to mlado bitje, koliko pomoči potrebuje! Popolno od tebe je odvisno mlado življenje. Leta in leta minejo, preden se njegove telesne in duševne moči toliko razvijejo, da more stopiti v življenje. Bog sam je poskrbel za zvezo med starši in otroki, za družinsko življenje. V družini raste in se razvija otrok v prav posebni negi matere, ki ga vodi in podpira, da postane dober človek in veren kristjar. Materino vzgojno delo je temelj telesnem in nrvnemu zdravju otrok. Očetova vzgoja more le pomagati in nadaljevati, a temelje polaga mati. To more in zna le mati, če je taka, kakršna mora biti. Očeta vodi njegov poklic izven doma, ali mu nalaga le bolj splošna dela za družino. Le včasih in nakratko se more ukvarjati z otroki. Zato je bolj kot on odgovorna mati za vso vzgojo. Ona je središče družine in ravno v prvih, za vzgojo najvažnejših letih so otroci vedno pred njenimi očmi. Materin vpliv je prvi, neposredni in zato najgloblji. Mati vselej razume otroka; kakor na dlani leži pred njo otrokova notranjost. Oče stoji pri tem le bolj oddaljen in ker se ne ukvarja podrobno z otroki in tudi ne trajno, mu je njihovo notranje življenje le bolj zakrito in tuje. Zato pa mati živi vedno z otrokom. Karkoli se čez dan zgodi, vse skupno doživita mati in otrok. To skupno doživljanje pa združuje tudi njuno mišljenje in čustvovanje, in to medsebojno razumevanje je najtesnejša vez med njima.

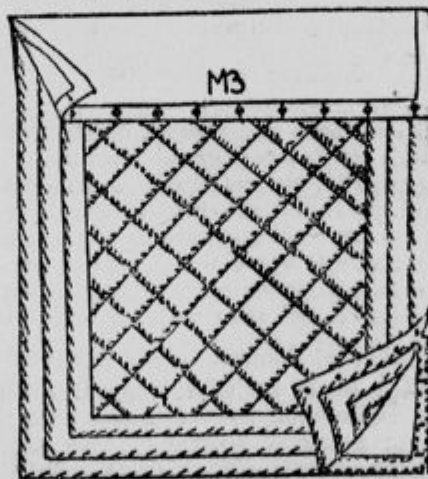
Iz tega prihaja naravno razmerje pri vzgoji: mati začenja in vodi, oče podpira in dopolnjuje, oba pa učita z lepim zgledom. Na ta način se pod navadnimi pogoji dosežejo tudi res najlepši uspehi.

RJUHE.

Pridna čitateljica Domoljuba je izrazila željo po navodilu za izdelovanje rjuh. Posebno jo zanimajo rjuhe, ki jih z gumbi pripenjamo na odejo. Prav rada ustrezem njeni želji in morebiti tudi še kateri drugi, ki bi bila rada to izvedla. Sploh sem prav rada pripravljena, čitateljicam iti na roko in jima svetovati, kadar in za kar potrebujejo sveta. Potrudila se bom prav za vse.

Torej k rjuham! Za vsako posteljo rabimo dve rjuhi: prvo pregrnemo čez žimnico ali slamnico in jo podvijemo na vseh štirih straneh pod njo. Napeti in zravnati jo moramo lepo, da ne dela gub in pri ležanju ne tišči. Druga rjuha pa pride pod odejo, da jo varuje umazano; kajti rjuho je lažje oprati kakor

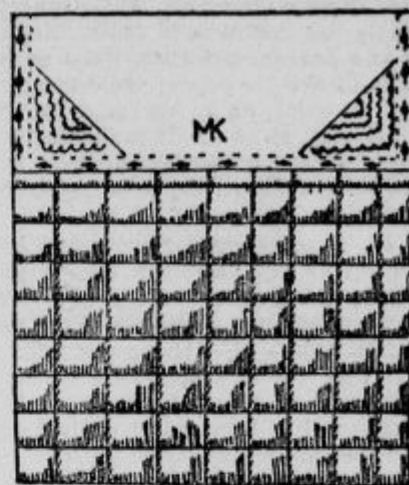
pa odejo. Navadno imenujemo prvo rjuho spodnjo, ker ležimo na nji, drugo pa zgornjo, ker smo z njo pokriti. Koliko velike naj bodo rjuhe se ravna po velikosti postelje. Navadno imamo rjuhe na vseh straneh za kako ped ali tudi za dve večje kakor je postelja. Blago za rjuhe (platno ali zelo močna kotonina) se dobi v enotni širini (78—80 cm) ali v dvojni širini (176—186 cm). Pri blagu v enotni širini moramo sešiti za rjuho dvojno dolžino, da pride šiv ravno po sredi rjuhe. Da nam ni treba šivati, vzamemo navadno rajše blago dvojne širine in nam ni treba drugega šivanja, kakor zarobiti na obeh koncih. Na ta način pripravimo spodnjo rjuho. Zgornje rjuhe pa lahko izdelamo na trojen način. Najpreprostejša zgornja rjuha je prav taka kakor spodnja. Druge vrste zgornja rjuha — in za to je čitateljica želela navodila — je takozvana laška rjuha. Zakaj se ji tako pravi, pa res ne vem. — Mero za to rjuho daje odeja in pa kolikor je hočemo pri zglavju zapogniti nazaj. Ta zgiba je navadno 20—40 cm velika. Posebnost te rjuhe je, da je z gumbi pripeta na odejo. Slika 1. po

Slika 1.

kaže, kako je to narejeno. Rjuha ima namreč kake 3 cm širok rob, na katerem so narejene gumbnice v enakomernih presledkih prišiti gumbi in sicer na vzglavnem koncu na vrhu odeje, na drugih treh straneh pa na narobni strani odeje. Ako pa hočemo tudi pri nogah zapogniti rjuho naven, moramo pridetati k dolžini rjuhe kakih 10—15 cm za to in prišiti gumbe pri vznožju na lieu odeje. — Rjuho navadno zaznamujemo na sredi zgibe, ki je zapognjena čez odejo. Lahko jo pa tudi okrasimo z vstavki (kvačkanimi ali zaukanimi) ali z vogli kakor kaže 2. slika.

POSESTVO, obstoječe iz zidane hiše, 4 gospodarskih poslopij, lepega velikega sadnega vrta, velike njive za 9 mernikov posevte, prodam v bližini Ljubljane. — Naslov pove uprava «Domoljuba» pod številko 2332.

Slika 2.

Tretja vrsta odejnih rjuhi je pa takozvana prevleka za odejo (kape). Izdelovanje te prevleke pa je precej sitno, raba pa tudi ni posebno praktična, zlasti pa ne pranje in likanje. Zato jo zaenkrat lahko opustimo.

UČITE OTROKA SPOZNAVATI ZDRAVILNE ZELI.

Otrok na kmetih ima najlepšo priliko, da spozna vseh vrst rastlin. Če drobno dete razločuje med drevesom in drevesom, med rastlino in rastlino. Bolj kakor odrasli, si zapomni otrok obliko in ime rastlin in drugo kar vidi. Pri otroku je vsaka nova rastlina korak naprej v spoznavanju sveta, ki se širi tako velik pred njim. In le tako, ker je slišal otrok od deda in ded zopet od svojega, se je še ohranilo nekaj starih rastlinskih imen.

Velika škoda je, da pozabljamo imena sploh in še posebej imena in lastnosti zdravilnih zeli.

Naši prednamci, ki niso bili še narečeni na časopise in knjige, so poznali rastline po imenu in vedeli za njih lastnosti; koliko bolj bi jih morali poznati mi, ki se štejemo, da smo bolj izobraženi kakor v starih časih.

Še imena, tista stara imena, kako nam odkrijejo marsikaj. »Volkja jagoda«, »volčin« in druga imena z volčjim pridevkom nam kažejo strupenice, »konjskok« in »pasjek« je, kar je bolj slabe vrste. »Konjska solata«, »konjska meta«, »pasje vijolice«; boljše vrste zeli so »žlahtn«, n. pr. »kodrasta ali žlahna meta«, če pa ima rastlina ali zel še posebno dobre lastnosti all lepo obliko, potem je posvečena kakemu svetniku ali Mariji, kakor sv. Ivana roža, Device Marije plašček itd.

V poganskem času so pripisovali marsikateri rastlini čarobno moč in še danes veruje tu in tam kak pastir v planinah, da je čarovit veliki koren in čudna mu je praprot. Skoraj vsake rastline se je prijela kaka pravljica, ki so večinoma pozabljene, le tu in tam se sliši, da je zrastle ta rastlina iz solze, ona iz krvi, v to se je spremenil kak človek.

Pravite jih matere in učiteljice otrokom, kar jih še veste, upeljite otroka v čarobni vrt domišljije naših dedov in omenite zraven: »pomaga za to, se porabi za

za skupno vsoto 6.049.762 lir. V minulem letu se je izkupilo za sadje in zelenjavo 1.505.750 lir več kot v l. 1922.

onoc. Sama o sebi vem, kako zgodaj sem poznala več rastlin in si zapomnila, za kaj so. Ako poveste pri lanu, kako se je napredlo in natkalo poprej vse doma, pri katanici (reseda), da so barvali včasih z njo, pri ogrščici, da so šivali prababica ob luči iz njenega olja, bo zanimalo otroke in sami bodo izpraševali, za kaj se porabijo še druge rastline.

Da so prišla rastlinska imena in lastnosti rastlin pri Slovencih tako v pozabo, je krivo poleg nebržnosti v prvi vrsti to, da se prepušča vse šoli, v drugi pa, da niso lekarne potrebovale toliko domačih zdravilnih zeli, ker so zapisovali zdravniki rajši zdravila, ki so se dobivala od drugod. Domače zeli ni bilo skoraj več vredno nabirati, večina mestnih ljudi pa tudi s kmetov so kupovali vsako malenkost v lekarni.

Zdaj pa so zdravila iz inozemstva zelo draga in zdravniki sami se poslužujejo kolikor mogoče domačih zeli in zdravniki sami želijo, da bi se ljudje vrnili k poznavanju tega, kar nam je podaril Bog okoli hiše, na vrtu in njivi, na travniku, po gorah in planinah. Dr. Breclj je napisal, kake rastline mora imeti gospodinja doma, da si pomaga za silo, piše še knjigo o zdravilnih rastlinah, o pozabljenih in zapuščenih. Knjige Moh. Družbe ima skoraj vsaka hiša na kmetih, v spisu prof. Cilenška (Naše škodljive rastline) si lahko ogledate in spoznate lastnosti mnogih rastlin, med opisanimi je veliko zdravilnih. V Ljubljani je rastlinski vrt (botanični vrt), kjer so rastline vseh vrst. Marsikdo pride v mesto in pregleda vse trgovine, gre v kino, ve, kje je dobro vino, za rastlinski vrt se ne zmeni...

Pa to je vendar gospodarskega pomena. Z nabiranjem in prodajanjem zelišč bi zaslužili otroci in stari ljudje. Na gorah raste »devetih grbov trava«, Alchamilla je njeno latinsko ime. V Švici nabirajo to zelišče in ga prodajajo v inozemstvo. Je zelo dragocena za žene matere, izleči začetek raka, pozdravi pljuča in nahod. Švicarski župnik Günde pravi, da bi ne bilo pri ženskah m. boleznih, ko bi pile otročnice prve dni alkamillin čaj. Za to zel vprašuje marsikdo v botaničnem vrtu, ker je nimajo v lekarni. Kako dobro bi se podala v mestu. Rožarica v Ljubljani je naročala večkrat ženam, ki prinašajo rože, za alkemilo, pa ni mogla nobeni dopovedati. Zelišče je podobno slezu po listju, ki ima »devet grbt. j. devet okroglih zob, cvet je droban, zelenkast, grozdnat. V botaničnem vrtu se vidi. Vrt je ob ližanski cesti, vrtnar, gospod Juvan, pokaže rad svoja ljuba zelišča.

S pomladjo se začne nabiranje zelišč. Kogar je zima nabodla in polomila, tega rad pozdravi zgodnji regrat, bobovnik, prvi tropotčevi in rmanovi listi. Mlado popje brez, ki je še smolnato, je izvrsten čaj za udnico, oskrumbe in izpuščaje, vodnico. Sušca meseca kopljejo korenine. Veliki koren in prsni koren, sladke korenine in srčna moč, božjastnica, bluščeva korenina, bezgove, habatove, brinjeve, orebove, koprivine in druge se rabijo doma za čaje in prah, mazila, in se prodajajo lahko v mesta. Že lani so naročale lekarne po časopisih, kaj in kako naj bi nabirali na-
(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

IZOBRAZBI

Zakaj moramo v konsumno zadrugo.

Imate mnogo konsumnih zadrug po deželi, katerih večina pa le slabo napreduje. Zakaj? Zato, ker se člani veliko pre malo zavedajo, kakšno moč bi imela taka konsumna zadruga in koliko koristi bi jim prinašala, ako bi ji držali zvestobo.

Zadruga izloča prekupce.

Vse konsumne zadruge, najsi se imenujejo nabavne in prodajne, gospodarske, kmetijske, ljudske zadruge, imajo namen, da dobavljajo blago naravnost, to se pravi brez posrednikov, prekupcev in mešetarjev svojim članom. Čimbolj boste torej kupovali blago pri svoji zadrugi, tembolj boste izpodrivali preštevilne trgovce, posrednike in prekupce, ki so mnogokrat prave pijavke. Dobro zaslužijo ter lahko živijo na račun vaše neorganiziranosti in nezvestobe.

En zelo važen vzrok draginje je ravno ta, da gre blago od tistega, ki ga pridelal in izdelal, skozi roke številnih prekupcev, preden pride v roke onega, ki ga potrebuje. Čimveč prekupcev je vmes, tembolj podražijo blago. Namen zadruge pa je, izpodriniti in izločiti nepotrebne posrednike.

Zadruga uravnava cene.

Konsumna zadruga uravnava cene in zlasti drži roko nad trgovci, da ne gredo s cenami previsoko. Ako bi konsumnih zadrug ne bilo, ste na milost in nemilost izročeni posrednikom, prekupcem. Kjer se je blagovna zadruga ustanovila, je naletela na najhujši odpor s strani trgovcev, ker so se bali konkurence in so uvideli, da ne bo zaslužek več tako velik in tako lahak.

Zadružni dobiček — naš dobiček.

Kar daste zaslužiti blagovni zadrugi, to ni izgubljeno, temveč ostane vaše, ker ste kot zadrugar solastnik vsega zadružnega premoženja. Kar pa daste zaslužiti trgovcu, je za vas za vedno izgubljeno. Ni se

še našel trgovec, ki bi bil začel od svojega obilnega premoženja deliti onim, ki so mu do tega premoženja pomagali, svojim odjemalcem.

Zadruga ne odira.

Konsumna zadruga daje blago po lastni ceni, kolikor je sama plačala z dobavo stroškov uprave: prevoz, plače, obresti, najemina in drugi stroški. Trgovec naravno skuša pri vsakem blagu čimveč zaslužiti in le toliko uravnava svoje cene, kolikor je vsled konkurence, zlasti vsled zadružne konkurence k temu prisiljen. In čimveč zasluži trgovec, tembolj za sposobnega se smatra. Niti na misel mu ne pride, da to največkrat ni uspeh njegove sposobnosti, ampak posledica neprimerne odiranja odjemalcev. Če je v nekaj letih postal milijonar, ga navadno ne grize vest, da je svoje odjemalce odiral. Nasprotno živi v prepričanju, da je milijone zaslužil samo s svojo sposobnostjo in si še domišljuje, da za sposobnost poleg milijonov zasluži še — visoko odlikovanje.

Zadruga prodaja le za gotovino.

Zadruga daje redoma blago le za gotovo plačilo. V tem pogledu mora delovati vzgojno na vse člane, da se navadijo potrošiti le toliko, kolikor zaslužijo in ne več, da se navadijo iztežati noge po odeji. Slabi prijatelji pa so vam trgovci, ki vam dajejo blago na kredit. Blago na kredit je dražje. Z nakupi na kredit vas dobijo trgovci popolnoma v svojo pest. Z nakupi na kredit začnete mnogokrat lahkomišljeno gospodariti in postanete sužnji onega, pri katerem ste se zadolžili. Zato se držite zadruge, ki vam na kredit ne prodaja, ker vam hoče dobro.

Pomagajte zadrugi do lastnega premoženja — z zvestobo.

Kar zadruga od članov zasluži, to se nabira kot zadružno premoženje, to je premoženje članov. Dolžni ste kot člani pomagati zadrugi, da pride čimprej do po-

brali, gotovo se oglasio letos zopet. Po bukvarnah se dobi knjiga »Naša zdravila«, kjer je popisano, kako se naredi to in ono mazilo in kaplje, Domoljub bo prinesel večkrat kak priprost nasvet.

Seznajte se torej gospodinje zopet z zelmi, ki so čuvali zdravje naših dedov, učite otroke spoznavati rastline sploh, več zanimanja ko bodo imeli dečki za rastlinstvo, manj jih bo mamil alkohol.

KUHINJA.

Spomladanska juha. Naberite zelenega peteršilja, trpotca, rmana, prav malo vejico lušterka, pehtrana, mete, melise, regrata, jagodovega perja, salate, špinače, kopriv, janeževega perja, krebuljce, drobnjaka, vse osnaži, operi in drobno zreži, vsega skupaj naj bo za dve pesti. Nato razgrej v kozli za jajčno velikost surovega masla ali toliko masti; pridaš zrezan, zelenjavo, med kato-

ro si zamešala 2—3 jajca in dve do tri pesti na kocke narezanega kruha. To duši med večkratnim mešanjem četrť ure, nato prilij dva litra gorke vode, pridaš še pržginja, ki si ga pripravila iz masti in moka (vsakega eno žlico), osoli, pokrij in kuhaj pičle pol ure. — Ako nimaš vsega opisanega zelišča, daj samo polovico.

Rezančnj kuh s svinjino. Napravi iz dveh in pol litra moka testo, ga razvaljaj in osušene krpe zreži na prst široke rezance. Skuhaj jih v slani vodi (10 minut), kuhane odcedi. Medtem pa vmešaj 4 žlice kisle smetane, 2 rumenjaka, 1—2 pesti drobno zrezane prekajene in kuhane svinjine, veliko pest drobtin, sneg dveh beljakov, nekoliko drobno zrezanega zelenega peteršilja in odcejene ter ohlajene rezance, vse dobro premešaj in stresl v dobro pomazan in z drobtinami potreseno pekačo (pleh), do vrhu lepa razravnaj in peci četrť ure.

trebnega lastnega premoženja. To je važno prvič radi tega, da more zadruga konkurirati s trgovci. Ako trgovec dela z lastnim premoženjem, zadruga pa s tujim, od katerega mora plačati visoke obresti, potem je zadruga v neugodnejšem položaju nasproti trgovcu. Ako pa pomagata zadrugi čimprej do lastnega premoženja, vam bo ona to vašo pomoč bogato poplačevala, ko vam bo lahko koncem leta od tega, kar ste tekom celega leta kupovali, dovoljevala popuste.

Delaj in vztrajaj!

Držite se zadruga in imejte pri tem pred očmi načelo angleških konsumarjev, ki glasi: »Delaj in vztrajaj!« Slabi so tisti zadrugarji, ki hočejo od mlade zadruga, ki je še takorekoč v plenici, imeti vse zeneje. Pomagajte zadrugi od začetka z zvestobo na noge! Vztrajajte in delajte, da pride zadruga v red s poslovanjem in do lastnega premoženja, pa boste videli, kako vam bo delo in vztrajnost poplačala. Zadruga se drži načela: zvestoba za zvestobo. Ako ji boste vi zvesti v začetku, vam bo kot močna zadruga poplačala to zvestobo ne le s pritiskom na trgovce in ne le s popusti za vaše nakupe, temveč vas bo vodila do boljšega gospodarstva, vzgajala in izobraževala.

Orlovski stadion.

Najvelikopoteznejša akcija, ki je potegnila nase največjo pozornost vsega slovenskega naroda, je gotovo gradnja orlovskega stadiona v Ljubljani. Ob V. katoliškem shodu, ko se je takorekoč v potu obraza prostovoljnih delavcev (veliko inteligence) mogel pripraviti vsaj zasilni prostor za nastop 2000 telovadcev in do 50.000 gledalcev, je moral vsak udeleženec sprijeti, da je to najsmelejša, a tudi najpraktičnejša poteza zgraditi v Ljubljani stalno telovadišče, kjer se bodo prirejale najznamenitejše in najobsežnejše prireditve, telovadnega, športnega značaja itd.

Razgled po velikih evropskih mestih, Berlin, Pariz, nam kaže razmah telovadbe in športa predvsem v njihovih stadionih, kjer je edino mogoče razviti vse panoge telovadbe in prirejati telovadne nastope in tekme. Naša orlovska organizacija je tehnično že tako se povzpela, da je stalen stadion nujna zahteva. Zato mora vsakdo le pozdraviti ta načrt in pomagati, da se že začeto delo zgradbe nadaljuje in konča.

Da se omogoči gradnja velike akcije, pozivamo vso katoliško slovensko javnost, da se v tekočem letu najiskrenejše oklene tega podvzetja in najkolikormoč žrtvuje v denarnih prispevkih, ki jih bodo pobirali naši orlovski odseki, ali pa jih blagovolite poslati direktno na Orlovsko podzvezo, Ljubljana, Ljudski dom.

Zlasti naj se zavežejo premožnejši sloj, da bodo vplačali osnovni kamen po 1000 dinarjev, ki jih lahko plačujejo v obrokih. Vsakdo, ki prispeva osnovni kamen, ima dosmrtno pravico do brezplačnega sedeža na vseh prireditvah, ki se bodo vršile na stadionu.

Stadion naj postane spomenik, najlepši, kar jih zmore Slovenija, spomenik katoliške požrtvovalnosti. Naša mladina potrebuje podpore vsega naroda, da vzraste

rod, ki bo telesno čil in krepak, duševno poln idealov in resnosti, zato naj vsakdo položi svoj narodni obolus na areno Stadion.

KATOLIŠKI ŽELEZNICARJI ČASTILCI SRCA JEZUSOVEGA.

V Mont-Joli v Kanadi so tamošnji železničarji z lastnimi prispevki postavili na javnem trgu kip Srca Jezusovega, katerega so posvetili preteklo jesen. Občudovanja vredna je bila požrtvovalnost železničarjev, s katero so pripravili cele vagone svežega cvetja za to slovesnost. Tudi so vsi na dan, ko so odkrili kip, prejeli sv. obhajilo. Ni čudno, da jih je v slavnostnem nagovoru p. Britard javno pohvalil radi njihove verske vneme, obenem pa seveda tudi pripomnil, da Kristus hoče poleg zunanjih slovesnosti kraljevati pred vsem s svojim naukom in milostjo v človeških srcih.

Književnost.

ŠMARNICE 1924.

»Na Sv. Gor« se imenujejo Šmarnice za leto 1924. in bodo prav kmalu na razpolago v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Vsebina je zelo mnogostranska: sleherni dan obravnava novo stvarino, ki je zelo zanimiva. 1. dan obsega najstarejšo zgodovino, na to sledijo sami jako privlačni naslovi n. pr. Turške grozote, Marija in pastarica, Škodljivci in sovražniki sv. Gore. Razvoj svetogorskega svetišča, Svetogorska čudodelnica, Kronanje, Svetogorska božja pot zatrta, Božja pot slovesno zopet otvorjena, Marija beži pred bojnim viharjem, Marija begunka v Ljubljani, Marija se vrne v Gorico itd. Natančna cena danes še ni znana (znašala bo 20 do 40 Din). Naročila sprejema že danes Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Iz prejšnjih let so v Jugoslovanski knjigarni dobili še sledeče šmarnice: Dr. Jožef Jerše, Lavretanske šmarnice (Din 30); Valentin Bernik, Marija in sveta maša (Din 20); Šmarnice arskega župnika (Din 20); dr. Josip Jerše, Znamenje na nebu (Din 30).

VRTNARSTVO.

nova knjiga višjega nadzornika g. Martina Humeke bo izšla v nekaj dneh. Kdor hoče svoj vrt tako obdelovati, da bo imel od njega največ haska in koristi, naj si to knjigo nabavi. Cene za knjigo danes še ne moremo povedati, ker nam še niso znani dobavni stroški. Vemo pa, da cena ne bo visoka. Sicer bo pa nudila knjiga toliko praktičnih in koristnih navodil, da se bo slehernemu, ki poseduje kaj vrta, takoj izplačala, če bo hotel upoštevati njene preizkušene nasvete. Knjiga bo izšla v zalogi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.

JOS. JURČIČA SPISI

ki jih je priredil profesor dr. Ivan Grafenauer, so sedaj popolni in obsegajo 10 zvezkov. Cena je zelo nizka; vseh deset zvezkov velja namreč 200 Din, vezani veljajo pa 300 Din. Vsak zvezek se dobi pa tudi sam zase po 20 Din, oziroma vezan po 30 Din. Glavne povesti teh zvezkov so: I. Jurij Kozjak. — Domen. II. Jurij Kobila. — Tihotapec. III. Deseti brat. — Nemški valpet. IV. Čvet in

sad. — Hči mestnega sodnika. V. Sosedov sin. — Med dvema stoloma. — VI. Dr. Zober. — Tugomir. — VII. Lepa Vida. — Lipe. VIII. Erazem Tatenbaeh. — Bojim se te. — IX. Rokovnjači. — Ponarejeni bankovci. X. Slovenski svetec in učitelj. — Veronika Deseniška. Poleg teh povesti obsegajo zvezki še mnogo manjših pripovednih spisov, ki jih tu nismo navedli. Josip Jurčič je slovenski pripovednik, ki ga naše ljudstvo najrajši bere. Res je, da so poznejši pripovedniki v marsičem prekosili Jurčiča, toda glede poljudne izbire snovi iz narodnega življenja, glede slikanja zdaj že skoro izginilih vaških posebnosti in čudakov, glede pristnosti jezika vaških očakov menda Jurčiča še nihče ni dosegel. Dr. Grafenauerjeve opomnje ob koncu vsakega zvezka so prav posebno zanimive. Pojasnjujejo nam kaj je Jurčiča napotilo, da je pisal povesti dotičnega zvezka, kje je dobil snov za povest, kje in pod katerimi razmerami jo je pisal, na kaka zgodovinska dejstva se naslanja i. t. d. Velika prednost te izdaje Jurčičevih spisov je tudi nizka cena. Deset obširnih zvezkov za 200 Din ne bo nič več mogoče oskrbeti, za to bo šla ta izdaja v velikem številu med naše ljudstvo, kateremu je namenjena. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

ZOPER SLABOKRVNOST, BLEDICO, SLABO PREBAVO in OSLEBELOST vsake vrste priporočajo zdravniki najboljši aromatično ŽELEZNATO TINKTURO, ki jo izdeluje lekarna na Vrhniki leta ne kviri zob in je izvrstnega okusa, zato je vživajo z najboljšim uspehom odrasli in otroci. Pol-litrska steklenica stane 20 Din (80 kron). Razpošilja se poštnoobratno vsaka količina, priložna pa se naročiti 3 steklenice naenkrat. — Pišite na lekarno pri »ANGELU VARIHU« na VRHNIKI

Sprejem pekovskega UČENCA v starosti 14 do 16 let. Iv. Vrtačnik, Ljubljana, Tržaška cesta 19.

V najem iščem trgovino

LOKAL ali HIŠO na prometnem kraju. Posužbe na Rado DOLINAR, Mavčiče, p. Smednik. 2225

ČEBELARJI POZOR! Nekaj ČEBEL imam na prodaj; so izvrstne za roje. — Anton PETERNEL, Bistrica - Podbrezje, Gorenjsko. 2173

VAJENCA sprejme Ivan ROGELJ, voznik in podkovnik mojster, Primskovo št. 42 pri Kranju.

Poročne PRSTANE v veliki izbiri priporoča Josip JANKO, urar v KAMNIKU, na Šutni, nasproti farne cerkve. 2264

POHISTVO priporočam za neveste; izdelano pohištvo po najnižjih cenah. Cela spalnica: 2 visoki omari, 2 nočni omari, 2 postelji, 2 stola in 1 miza, vse skupaj 2690 Din. Madroci na peresih po 420 Din, zgornji po 380 Din. — Ivan ZGONC, mizar in trgovec, Cerknica št. 62 pri Rakeku.

VSakovrstne

vodne turbine IN AVTOMATICNE regulatorje

vse najnovejše konstrukcije, izdeluje pod zelo ugodnimi pogoji inž. F. SCHNEITER, Škofja Loka. — Poset inženirja, osnovni načrti in proračuni brezplačno. 2294

Velikonočna voščila naših fantov-vojakov.

(Konec.)

Slovenski fantje iz Hočaca: Andrej Bitonja, Ludvik Dijak, Ozvald Horvat, Stefan Mesarič, Franc Rogoš, Alojz Rep, Alojz Strašek.

Slovenski vojaki iz Kragujevca v Srbiji: Stanko Trontelj, Rudolf Gruden, Avgust Jakoš, Julij Kralj, Matija Briški, Matija Lozer, Vincenc Urbančič, Janko Svetek, Ivan Boljan.

Slovenski fantje 30 pešadljskega puka, 3. bat., 9. čete, Đakovica, Južna Srbija: Josip Kozin, Martin Piškur, Martin Zajec, Jere Valentin, Ponikvar Franc, Jernej Sitar, Pržan, Jurij Potrebuješ, Imenšek Simon, Kidrič Martin, Janez Grobelšek, Miha Kostanjšek, Janez Pošebal, Anton Krašovec, Franc Školer.

Slovenski fantje pri 19. pešadljskem polku v Kragujevacu: Vinko Podborsček, Ivan Jerneja, Ivan Brlec, Franc Hace, Josip Kolman, Anton Rozman, Franc Smole, Martin Burja, Anton Zrnc, Franc Javornik, Andrej Tavčar, Franc Smole, Matej Zerna, Klemen Rabič, Vinko Rozman, Miha Bajde, Vinko Jeraz, Lovro Strehovec, Anton Golmajer, Jožef Dolenc, Andrej Bohinec, Jožef Polčer, Jožef Bukovec, Ignac Hrihar, Rudolf Čamernik, Urbaz Franc, Martnok Jožef, Grahek.

Slovenski fantje vojaki 7 čete 14. pešpuka, Knjaževac: Kristanc Janko, Šoberl Rafael, Jožef Omejc, Franc Kozina, Lojze Gradišar.

Slovenski fantje 5. čete, 13. peš. p. v Brezgovem (Dalmacija): Anton Mehle, Janko Hodnik, Franc Grlic, Franc Novak, Franc Kašič, Peter Stupar, Franc Kuralt, Pavel Škubic, Franc Črnec, Matevž Krmel, Matevž Nartnik, Martin Arhar, Franc Meriak, Jožef Smukavec, Ivan Mejaš, Jože Brekan, Franc Kerin, Jože Kovač, Jože Suhadolnik, Pavel Subic, Andrej Marek, Martin Dobnik, Rudolf Jovan, Alojz Gradišar, Janko Sušnik, Josip Jakopin, Janko Trkov, Anton Kimovec, Janez Marinšek.

Slovenski fantje pri 30. peš. puku v Prizrenu: Franc Kebe, Jožef Krašovec, Ludovik Urbič, Janez Nered, Franc Lavrič, Janez Gornik, Ivan Gorjup, Josip Benčina, Ivan Zbanič, Anton Kovčica, Franc Košir, Alojz Debeljak, Josip Požar, Ivan Godejša, Jernej Mal, Jože Rozman, Ivan Kavčič, Vid Zgonc, Anton Uršič, Josip Campa, Janez Korelec, Janez Fabjan, Franc Krevs, Peter Bokovinski, Filip Podbevšek, Ivan Ivančič, Stefan Cimperman, Jožef Rotar, Franc Verbič.

Slovenski fantje pri Mitraljeski četi 20. p. p. v Zajčaru (Srbija): Janez Malej, Viktor Repinc, Stanko Pišek, Anton Murnik, Ivan Keranik, Ivan Kleindust, Jakob Frelj, Viktor Mandelc, Franc Debeljak, Janko Vilman, Janko Smolej, Franc Hribernik, Karel Juvan, Ivan Zagar, Franc Sorla, Jožef Kaušek, Anton Tomšič, Anton Perhaj.

Slovenski fantje od bolniške čete v Zagrebu: Jožef Zagar, Andrej Kožel, Jakob Gaber, Janko Zirovnik, Jožef Drlink, Bernard Kablar, Jožef Trtnik, Franc Krmel, Jurij Skopce, Jožef Hafner, Jožef Drlink, Franc Rant, Alojzj Urh, Anton Mesec, Jožef Btroncelj, Jožef Kavčič, Matevž Frelj, Rudolf Lukan, Lovro Beznik, Ignacij Ušlakar, Anton Zupančič.

Slovenski fantje 2. bataljona peš. puka kraljeve garde, Beograd: Alojzj Baloh, Alojzj Blejec, Andrej Aleš, Jožef Urh, Alojzj Bree, Franc Rak, Alojzj Grden, Anton Anžur, Janez Debevc, Alojzj Grabnar, Jože Spendal, Leopold Turonšek, Janez Zajo.

Is Negotina od 20. peš. puka: Jakob Kranjc, Slovenski fantje iz Negotina: Jakob Veber, Jožef Bajželj, Viktor Amperg, Janez Ljubič, Jožef Juhar, Alojzj Dremelj, Ignac Nadižar, Franc Zadržal, Alojzj Cvar, Andrej Kovač, Lovro Jenko, Simon Golob, Lovrenc Kuhar, Avguštin Janč, Fran Eržen, Janez Ciperle, Karel Verčon, Albin Eržen, Pavel Brelj, Franc Stojc, Franc Mešnar, Janez Jesih.

Vojaki Orli in prijatelji Domoljuba pri bolnišarski četi v Ljubljani: Šimečki Janko, Pogačnik, Ivan Smerke, Smodič Ludvik, Teban Rudolf, Jaklič Jože, Turk Jože, Adlešič Jan, Veržič Fr. Grlica Matija, Kambiš Vilj, Strehovec Fr, Bider Jak, Stare Aleš, Arh Jože, Hribovšek Jak, Mlakar Leop.

Truden Fr. Trobevšek Fr. Jelar Lovr. Alojzj Smid, Jožef Zvab, Jož. Dornik.

Slovenski fantje od 41. peš. puka, 3. bataljona, 9. čete, Osijek: Rafael Staniša, Regrča vas, Peter Šimec, Franc Jančič, Jože Pate, Jože Sraj, Alojzj Pate.

Slovenski fantje iz Valjeva: Franc Seliškar, Alojzj Kolenc, Vinko Dolenc, Pate Nace, Janez Redek, Janez Rus.

Slovenski fantje 2. čete, 21. peš. puka Čehoslovačkoga, Skoplje: Valentin Gostinčar, Andrej Uršič, Ivan Kumše, Franc Jankovič, Anton Šušteršič, Lovrenc Golob, Josip Brglez, Josip Logar, Franc Pirc.

Slovenski fantje v 1. četi 21. peš. puka Čehoslovačkoga iz Skoplja v Makedoniji: Ivan Petrič, Alojzj Kocjančič, Josip Štajpah, Anton Sernel, Josip Mohar, Franc Turk, Josip Mlakar, Ignacij Meglen, Franc Debeljak, Franc Mulc, Anton Kokalj, Josip Marinč, Ivan Koman, Ivan Jaklič, Alojzj Turk, Franc Kozina, Franc Belaj, Franc Udovič, Anton Iler, Martin Kralj, Anton Ožbolt.

Slovenska vojaška naselbina v Bjelovaru: Franc Jauh, Maks Samotorčan, Matija Snedec, Alojzj Čadež, Janez Lavtar, Ignac Koprivnikar, Josip Klobutar, Koren Franc, Josip Valent, Franc Slak.

Fantje vojaki iz 1. polka trdnjavske artiljerije, Boka Kotorska: Lojze Avsenak, Franc Vozel, Franc Lovšin, Alojzj Čuček, Ivan Verbič, Franc Znidar, Jože Novak, Feliks Lovrec, Karl Kornbert, Vincenc Slana, Lojze Zakšek, Vincenc Bergant, Franc Novak, Jože Pirnat, Lojze Levč, Franc Stih, Anton Verstovšek, Mihael Verstovšek.

Slovenski fantje vojaki, službi pri 13. peš. puku v Tivatu, Dalmacija: Franc Cunder, Franc Mahorčič, Franc Košenina, Franc Zarnik, Franc Jakič, Mihael Bratun, Anton Bulc, Anton Sejna, Ivan Krnc, Mohor Legan.

Fantje moruarji topiljarke »T 8« v Kraljevi: Alojzj Šimec, Franc Kozoglov, Josip Pavlin, Josip Arsonak, Franc Znidaršič, Franc Soveljoe, Peter Staničič, Stefan Margetič.

Slovenski fantje od drugog konjičkoga puka Virovitice: Joško Javoršek, Joško Novak, Trubač Ivan, Cepuš Rudolf, Stimpfel Anton, Keglovič Anton, Hode Alojzj, Potušek Viktor, Leben Anton, Repše Ivan, Plavc Rudolf, Kočič Alojzj, Cvelbar Anton, Lindič Franc, Zidar Jakob, Zmiržlak Ivan.

Slovenski vojaki Orli iz pekarske čete, Zagreb: Anton Milek, Polde Setina, Janez Malešič, Josip Jarc, Franc Zvele, Jarc Viktor, Rudolf Novak, Jože Vrščaj, Silvester Petrič, Rudolf Tekavčič, Anton Ozvoda, Alojzj Pušavec, Anton Rožman.

Slovenski fantje vojaki 2. baterije, 2. divizijona Zeške artiljerijske brigade v Plevlju: Andrej Meglič, Franc Zaplotnik, Franc Zalokar, Ferdinand Sršen, Vinko Stupar, Jožef Sajovic, Alojzj Rant, 4 teleg. četa Karlovac: Cunder Rudolf.

Fantje vojaki pri pekarski četi v Osijeku: Adolf Zindra, Kaplar Anton Arčan, Karol Cegnar, Josip Vidovič, Jernej Suhadolc, Lojze Laznik, Stefan Lužar, Franc Cebulj, Josip Pisanski, Jakob Križman, Franc Pirman, Henrik Sečnik, Jernej Volkavrh, Jakob Bučan, Franc Šlibar, Ivan Gore, Janoz Gliha, Jožef Ajstec, Franc Mikolič, Josip Jakše.

V Novosadskem aerodromu službi gorenjski Orli i ostali: Josip Bernard, Josip Rozman, Franc Bertoneelj, Ivan Rihar, Viktor Vister, Ivan Cvetko.

Slovenski fantje mitraljevskega odelenja 1. peš. puka v Vranju: Jože Sever, Ivan Sušec, Franc Klančnik, Ivan Jesih, Franc Šoba, Herman Strahovnik, Martin Kralj, Ciril Knez, Ferdo Imperl, Jože Kranjc.

Vojaki pri 30. peš. puku v Prizrenu: Franc Gašperlin, Jože Obrunec, Franc Zabavnik, Jožef Nograšek, Janez Zagar, Janez Brelj, Janez Kosirnik, Primož Dolinšek, Janez Zupanc.

Pošae puka kraljeve garde, Belgrad: Anton Rožmanec.

Slovenski podčastniki in redovi iz 16. peš. puka iz Niša: Jakob Bajec, Anton Zrnc, Vladimir Staleher, Franc Bajec, Franjo Čizmek, Karlo Richter, Jožef Tancer, Franc Poltsak, Kukavica Franc, Albin Jordan, Dolanc Janez.

Združene opekarne d. d. Ljubljana

Telefon 733.

Telefon 733.

naznanjajo, da so otvorile v sredini mesta, na Miklošičevi cesti št. 13, tovarniško zalogo vseh vrst OPEKE lastnega izdelka. — Opeka je na razpolago v poljub. množinah po najnižji dnevni cen.

OPRAVIČLJIVA ZMOTA.

Franc Schubert (1797—1828) je bil med najpridnejšimi komponisti. Niti dvaintrideset let ni bil star, ko je umrl, pa je skomponiral že okoli šeststo najlepših pesmi in ustvaril še druge umotvore. Vedno nanovo prihajajo doslej neznane Schubertove pesmi na dan in vsaka naslednja je vredna sovrstnica prejšnjih.

Tako hitro je delal in tako priden je bil, da je včasih, če je bil posebno dobro razpoložen, skomponiral ne samo eno pesem ali dve, temveč pet do šest. Kraj in čas mu nista delala ovir, povsod je komponiral, prej ni imel miru.

V neki družbi so po obedu muzicirali, Schubert je bil zraven in je tudi igral. Za njim se je vsedla h glasovirju mlada dama, Schubert je pa stopil v kot, da bi nemoten poslušal. Prva pesem mu je bila znana, druga ga je pa prav posebno zanimala. Z zbranim duhom je poslušal, potem se pa po prstih klavirju približal. Ko je bila pesem doigrana, so vsi živahno ploskali.

Schubert je šel k igralki in ji je rekel: »Pesem ni slaba. Kdo jo je skomponiral!«

»No, sedaj pa mojster sam svoje pesmi več ne pozna!«, je odvrnila igralka in se je smejala.

DRAGOCERNA IGRALKA.

V Novem Yorku so igrali igro »Bleščeti demant« in je morala biti glavna igralka temu primerno pripravljena. Listi poročajo, da še nikdar ni videl svet na odru tolike vrednosti naenkrat, saj je imela umetnica na sebi biserov in demantov za dva milijona dolarjev. Seveda je dotična trdka, ki je dragocenosti posodila — pač v svrhu reklame —, odredila najboljše varnostne priprave. Novojerška policija je dala svoje najbolj zanesljive ljudi, da so ščitili ob nastopu umetnice Delizije vse one dragocene zaklade. Devet policijskih uradnikov je stražilo dohod na oder; štirje detektivji so sedeli preoblečeni v zboru godbenikov; za odrom in na prvih parketnih sedežih je bilo pravtako izdatno število policijskih stražnikov; na cesti pod oknom sobe, kjer se je umetnica pripravljala, je stalo šest do vratu oboroženih mož, da bi preprečili morebiten vlom. Pot iz garderobe na oder in nazaj je napravila igralka v oboroženem spremstvu.

CVETLICE NE MARAJO GODBE.

Tam, kjer veliko igrajo, se nagnejo cvetlice polagoma vse na ono stran, ki je nasprotna nahajališču godbe. Zlasti vrtnice so zelo občutljive. Tresljaji zvokov vplivajo na cvetove neugodno in se hočejo cveti rešiti s tem, da se nagnejo proč. Kakor da bi hoteli zbežati.

ODREDBE PROTI GOLŠL

Po mnenju zdravnikov nastane golša (krof) tedaj, če je v pitni vodi premalo jo-

da, ki ga golšna žleza neobhodno potrebuje. V ameriškem mestu Rochester je golša navadna prikazen. Zato je sklenil mestni svet, da bodo primešali vodi v vodovodih velike množine joda in tako preprečili to zoprno bolezen.

CIRKUS BARNUM POGOREL.

Marsikdo se še spomni na velikanski cirkus Barnum, ki je gostoval tudi v Ljubljani. Iz Bridgeporta v ameriški državi Connecticut so pa v začetku letošnjega februarja poročali, da je celo zimsko poslopje tega cirkusa pogorelo do tal. Mesto so obdali z dvojno vrsto vojaštva, ki naj bi varovalo prebivalstvo pred morebitnimi napadi zbeganih divjih živali.

Velikanski daljnogled — kakor zvonik visok. — Nekki bogat zasebnik v ameriškem mestu Chicago je dal napraviti za tamošnjo zvezdarno daljnogled tako visok, kakor so navadni zvoniki. Leča ima nad en meter premera. Devet let so prelivali in popravljali velikansko kepo stekla, iz katerega so zliji potem lečo. Take leče so do 4000 kg težke!

Naše perutninarstvo.

Marsikdo misli, da perutninarstvo ni ma v narodnem gospodarstvu prav nobenega pomena. Toda naša statistika nam kaže, da se je iz naše države izvozilo več jajc in perotnine kakor n. pr. goveje živine.

Iz tega sledi, da je naše perutninarstvo močno razširjeno in da mu moramo posvetiti več pozornosti kakor doslej. Izmed vseh živinorejskih panog je perutninarstvo tudi najbolj dostopno drugim stanovom in se primeroma znatno izplača posebno, ako imamo na razpolago dovolj doma pridelanih odpadkov in proste paše na sadnih vrtovih. Mi gojimo perotnino zaradi jaje, mesa, perja in za pleme. V vsakem oziru pa moramo gledati na to, da redimo priznane in čistokrvne pasine, ki se odlikujejo po tem, da so za vsestransko uporabo prikladne. Danes je pri nas še vedno najbolj žislana nesna kokoš. Čim več jajc na leto znese, tem bolj jo cenimo.

In baš tam, kjer imamo več perotnine, ne moremo trditi: ta in ta kokoš je na leto znesla toliko in toliko jajc. Vsled tega bi morali urediti pripravo za kontroliranje nesnosti jajc. Kmetijska šola na Grmu redi priznane pasmo štajerskih in salmtalskih kokoši, ki so pod stalno kontrolo nesnosti, kar se vrši pod nadzorstvom strokovnega učitelja za živinorejo. Najboljša kokoš znese na leto 195 jajc, kar je za naše razmere prav lepo število. Poleg tega so te kokoši prav dobre za valenje in vodenje piščet, imajo dovolj mesa in se rade opitajo. Zato priporočam cenjenim bralcem, naj si nabavijo na omenjeni šoli jajca za letošnjo spomladno valenje 1 komad po 1.50 Din. Poleg tega bo treba spomladni skrbeti za preureditev kurnic. Naša današnje kurnice niso primerne za perotnino. Po zimi so premrzle, poleti prevroče. Tudi perotnina rabi posebne kurnice, ki naj bodo zidane in dovolj tople po zimi in hladne poleti. V novotranosti kurnice naj bo dovolj prostora vsaj za 10 kvadratnih metrov na 25 glav. Razdeljena bi morala biti na dva oddelka, zad-

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

LISTEK

V snežnem zametu.

(Povest. — Spisal P. Jón Svensson S. J.)

Bilo je proti koncu zime. Živel sem tedaj v malem, ljubkem mestecu Akureyri, ob velikem zalivu Eyafjörður na severnem Islandskem.

Visoko gori, med gorami proti jugozapadu, leži odličien dvor Hals. Tu je prebivala številna družina, ki je bila z mojimi starši v prijateljskem razmerju.

Če so ljudje s Halsa prišli doli v Akureyri, so se vedno ustavili pri nas. To je bil praznik za nas — otroke, kajti boljših prijateljev in živahnejših tovarišev v igri kakor so bili otroci s Halsa, nismo imeli. V obeh rodbinah je bilo približno enako število dečkov in deklic. Eden od teh je bil moj najboljši prijatelj, desetletni Waldi.

Nekega dne sem dobil od njega pismo s sledečo vsebino:

Moj ljubi Noni!

V torek je moj rojstni dan. Praznovali ga bomo s čokolado in poticami. Vabi Te Tvoj prijatelj Waldi.

N. B. Pa moraš priti. Torej ne pozabi, v torek. Tvoj Waldi.

Bilo je prvič v mojem življenju, da sem posebej dobil svečano povabilo k slavlju. Pravo, resnično pismo...

Umljivo je, da sem bil nad tem malone vznichen.

Takoj sem tekel s svojim pismom k mami: »Mama, poglej no, Waldi me vabi k sebi na svoj rojstni dan. Kajne, saj mi dovoliš, da v torek pojezdim na Hals?«

Mama se je smehljala in rekla: »Sam da bi jezdil na Hals? Ljubi Noni, misliš, da najdeš pot?«

»O, mama, poznam jo kakor svojo torbo. Sem bil že tolikokratov tam.«

»Seveda, pa že kedar sam?«

»Ne, še ne; pa vendar vzlie temu najdem pot. In vrh tega bom jezdil Granija. Saj veš, da ta nikoli ne zgreši poti.«

Grani je bil najboljši in najzanesljivejši izmed naših jezdni konj. In da se je nanj res moglo zanesti, tega mama ni mogla tajiti. Mali islandski konji so bili vendar znani radi svoje čudovite spretnosti na potovanju. Celo če na poti jezdec zablodi, je treba spustiti le vajeti in vse prepustiti konju. Ta nikoli ne zaide, tudi ne v megli ali snežnem viharju.

nji naj bi služil za prenočišče, sprednji pa za valenje. Ne pozabimo spomladni kurnice osnažiti in kolikor mogoče z apnenim beležem pobeliti in na ta način razkužiti mrčesa in nesnage. Tudi grede ali drogove pomazimo. Najbolj prikladni drogovi so navadno strešne late do 5 cm široke in zgornj zakrožene. Kdor hoče v perutninarstvu uspešno napredovati, se mora tudi zanimati za perutninarska predavanja in tečaje, ki se vsakoletno vršijo na kmetijski šoli na Grmu.

Zato je mama odgovorila: »Dobro, moj otrok, ta težkoča je odstranjena. Imam pa še drug pomislek: Kakšno vreme bo? Če ne bo lepega vremena, tedaj o tem sploh govora ni.«

Brž odgovorim: »Vreme bo lepo; to vem gotovo, mama. Torej mi dovoliš?«

»Seveda, če bo vreme ugodno, ti dovolim.«

Od veselja sem poskočil in takoj tekel k očetu, da mu naznanim veselo novico. Njega ni bilo treba prositi za dovoljenje, ker je take stvari vedno prepuščal mami.

Oče je vprav sedel pri pisalni mizi in pisal. Pokazal sem mu pismo, povedal vse, kako in kaj, ter pristavil, da mi je bila mama že dovolila.

Pomenljivo me je gledal postrani ter dejal: »Na Hals da bi jezdil? Je mama res dovolila? To ni igrača!«

»O ne, očka, Grani in jaz poznavata pot; tudi čuvaja vzamem seboj. Ta teče vedno naprej in kaže pot.«

Čuvaj je bil naš domači pes; majhen in zvit, a zanesljiv kužek, ki je res na vseh naših potovanjih tekel pred konji, kakor bi jim hotel kazati pot.

»To mi ne gre v glavo,« je nadaljeval oče, »pomisli, saj je še zima. In če te zaloti snežni vihar, se kaj lahko zgodi, da te zamete. No, Noni, kaj praviš k temu?«

»Oh, očka, nič ne bo huđega, in čeprav, saj bi me brž našli in spravili domov.«

»No, zdi se mi, da se za take malenkosti še zmeniš ne... Sicer pa utegnemo do torka vso stvar še premisliti.«

»Očka, nič huđega ne bo.«

Po teh besedah sem stekel iz sobe.

Dnevi so potekali in nič ni snežilo. Naslednji dan, v ponedeljek je bilo jasno in mrzlo. Sree mi je od veselja poskakovalo, ko sem videl, kako lepo se mi izpolnujejo nade na potovanje. Ravno ta ponedeljek je neki mož iz mesta kanil jezditi na Hals. Zato ga je moja mama prosila, naj onim gorj sporoči, da pridem naslednji dan proti poldnevju k Waldiju, če bo vreme ugodno.

Bil sem od samega veselja v sedmih nebesih.

V torek zjutraj je bilo vreme sicer še lepo, vendar ne več tako čisto in jasno kot prejšnji dan.

Pravočasno sem se opravil za pot in dovolili so mi, da sem šel po konja. Pasel se je med griči proti zapadni strani, skoro pol ure proč od mesta.

Preden sem se poslovil, je mama rekla: »Ko dobiš Granija, prijezdiš najprej še sem, ne? Ob desetih pa potem že lahko odjezdiš na Hals.«

To sem ji obljubil. — Da bi jo bil vendar ubogal!

Šel sem tedaj ven in poklical psa. Čudno, da proti svoji navadi danes Čuvaj ni kazal nobenega posebnega veselja, da bi šel z menoj. Sicer je na poziv takoj prišel k meni, se mi dobrikal in mahal z repom. A hipoma je skoro bojazljivo prišel obli-zovati nagobčnik, vmes pa se je skrivaj oziral name, povsili rep in uhlje, se počasi

zaokrenil in poskušal, kako bi jo neopaženo pobrisal.

To vedenje me je osupnilo. Ali je morda slutil nesrečo? Rad ali nerad sem to skoro moral verjeti, kajti nikdar prej se sicer ni obotavljal iti na potovanje.

Večkrat sem ga moral poklicati, da je slednji ubogal.

Nato sem šel v hlev, vzel s klina pri vratih jezdno opravo, majhno sedlo in zaprego. Sedlo sem del na hrbet, zaprego pa zavihtel prek rame in tekel s kužkom k zapadnem obronku.

Hitel sem, kar se je dalo, ker sem se bal, da še zadnji trenutek utegne kdo prekrizati moje lepe načrte. — Nebo se je stemnilo in sever je pihal... Vsaj tako, mislim, se mi je tedaj zdelo.

Oh, saj ni nič, sem se tolažil. Gotovo se le varam. Kajti na noben način sedaj ne sme biti vreme grdo; ne, za nobeno ceno na svetu.

Ko sem kake pol ure tekel k griču, sem Granija takoj našel. Brž sem ga ujel. Saj me je poznal in bila sva dobra prijatelja. Zato mi ni povzročal kakih neprilik in je bil takoj voljan da ga zaprežem in osedlam. Že sem hotel jezdit domov, pa sem si premislil.

Bil sem še ves utrujen od dolgega teka. Zato, sem mislil, bo še najboljše, če malo počijem... Usedel sem se na kamen in čakal. Čuvaj je sedel meni nasproti in me resno gledal. Nekoliko vstran pa je mirno in potrpečljivo čakal Grani. (Dalje.)

Nobena izmed živali me ni mogla umeeti, čemu tu sedim in čakam. In vedel prav za prav še sam nisem.

Naravnost čudovito, kako malo sem bil tedaj vnet za to, da bi jezdit domov.

»Toda,« sem si mislil, »čemu je mama sploh rekla, naj pridem domov? Je li to resno mislila? Ne bi bilo veliko pametneje, da kar od tukaj jezdim na Hals? Saj sem že na potu. In zakaj potem domov, zakaj? .. Toda mama je rekla...«

»O ne, saj tega gotovo ni tako mislila. Saj ni treba vzeti vsega tako strašno natančno... Tega ne napravi noben otrok v moji starosti. Sicer sem pa že deset let star; torej vendar nisem več otrok.«

Vstal sem in se stegniti kakor mož.

Nato sem se ozrl v daljo.

»Moj Bog, kako čudno temno je bilo nebo tam na severu...! Kako je bučal veter...! Lilo mi je nekam tesno.

Naj privrši snežni vihar? Da, zdi se tako. Ah, to bi bilo strašno!

Zajahal sem konja.

Čuvaj je od veselja lajal in takoj začel teči v smeri proti mestu.

Poklical sem ga nazaj.

Obstal je in se okrenil; bil je odločno za to, da gre domov.

Sedel sem na konja in — ugibal kam naj krenem.

Zrl sem proti jugozapadu. Tam je ležal Hals, kjer so me pričakovali dragi otroci. Tam je bilo veselje in radost, čokolada in potice, rojstni dan in ... Waldi, moj mali ljubi Waldi. Gotovo je zdaj že gledal proti severovzhodu in čakal, kdaj se prikažem v dalji.

Kar me je Čuvaj s hudim laježem zbudil iz mojih sanj. Že zopet se je nameril proti domu.

Zdelo se mi je, da mi nekdo šepetaje: »Jezdi domov, jezdi! Lahko privrši snežni vihar!«

Ozrl sem se proti severu... Porajale so se mi temne slutnje.

Vedno bolj in bolj se je temnilo, in veter je naraščal v pravcati vihar.

Ta trenutek se še nisem mogel odločiti.

Toda koj nato sem sklenil.

Proč na Hals, proč, in to takoj, sicer ne bo nič iz tega potovanja.

Tako je bil moj notranji boj končan.

Namesto da bi ubogal svojo mamo, sem jaz ubogi slabotni deček podlegel skušnjavi.

Ponovno sem pozval Čuvaja. Končno je prišel. A ko je videl, da ne mislim iti domov, je prenehal živahno lajati. Otožen je povesil rep in se rad ali nerad vdal v svojo vsodo.

Usmeril sem konja proti jugozapadu in ga na vso moč pognal v dir.

Čuvaj je tih in otožen tekel zada.

Vendar se vzlic vsem lepim upom na Hals nisem čutil srečnega. Ko sem se bil enkrat vdal sladkim mikom, ko smo v blaznem diru nadaljevali potovanje.

Zdaj je šlo le za to, doseči smoter, preden nas zaloti strahoviti snežni vihar, ki nam je pretil.

Vedel sem, da se bo bil boj na življenje in smrt.

Po dobri polurni ježi je bil Grani ves v znoju. Temni oblaki so bili nebo že čez in čez prepregli. Skoro se je znočilo in čim bolj je moč viharja naraščala, tem manj sem upal, uiti strašni pogubi.

Kakor slep in čez sedlo sklonjen sem še nekaj časa nadaljeval pot v besnem diru.

Grani je slutil nevarnost. Zato ga ni bilo treba priganjati, marveč je sam tekel kar je mogel.

Čuvaj je zvesto sledil; jezik mu je mollel daleč ven iz gobca.

Vsi trije smo bežali kakor obupani pred pretečo smrtjo.

Razdalja med nami in gradom Halsom je znašala komaj četrto ure hoda, ko nas je iznenada zadela grozna nesreča.

Vihar je bil hipoma narastel v bučeč orkan, in v tistem trenutku je pričelo tudi snežiti.

To ni bil običajen snežni vihar, marveč, kakor ga na Islandskem imenujejo, Storhrid, t. j. »veliki snežni metež«.

V deželah zmernotoplega pasa si ljudje še predstavljati ne morejo, kaj to pomeni. Tako gosto sneži, da posameznih snežink sploh ločiti ni mogoče. Kakor sprijeta zmes in v neizmernih množinah pada na tiste, ki jih zaloti zunaj na prostem.

Vse naokoli je sneg, zdi se, da celo zraka ni več, da se je izpremenil v sneg. Po preteku nekaj sekund tal ni bilo več in so bile pod nogami le pršiče se, bi rekel, tekoče snežene kepe, ki jih je besneči vihar valil z neverjetno naglico naprej.

Vsi trije smo bili sprva skoro oslepljeni in bi se bili od snega malone zadušili.

Grani je v diru iznenada obstal in z roko sem si moral zastreti obraz, da sem sploh lahko dihal, sicer bi mi bil sneg zamašil usta in nos. Bilo je, kot bi ne vdihaval več zraka, marveč le sneg. Če sem

poskušal odpreti oči, nisem niti enkrat mogel videti konjeve glave. Videl nisem nič drugega kakor sneg in zopet sneg.

Hipoma se mi je zdelo, kakor da čujem, kako je Čuvaj zategnjeno tulil. Uboga žival se je morala v taki snežni poplavi vendar utopiti.

Zato sem se sklonil in na vso moč zapil. Sam sem komaj razločil svoj glas, tako je bučal vihar. Toda pes me je bil gotovo čul; kajti kmalu sem ob svoji desni nogi začutil njegovo glavo in prednjo šapo.

Stegniti sem roko in ga pobožal. Tako sem mu lahko pomagal, da je prišel k meni. Splezal je po moji desni nogi na konja, se tiščal k meni, kar je mogel, ter pri sedlu iskal pripravnega kraja, da bi se ulegel.

Mnogo opravka sem imel, da sem ga z levo roko obvaroval padca v sneg, ki se je za nami neprestano valil.

Ko sva bila tako oba sedela na hrbtu Granija, je ta skušal iti zopet naprej.

Prepuštil sem ga popolnoma njegovemu lastnemu nagonu, v nadi, da utegne morda kljub vsem strahotam, ki so nas obdajale, najti pot na Hals. Svojo pot je nadaljeval, počasi in trudno okoli tavajoč; bilo je, kakor bi brodil po deroči reki.

Pri vsakem koraku je z vsemi štirimi nogami tiral okoli in iskal trdnih tal; zavoljo snežnega meteža jih namreč ni mogel videti.

Tako je šel nekaj časa vzlic vsem zaprekam in težavam naprej. Zdaj se je okrenil na desno, zdaj na levo, da premaga nove zapreke ali pa se izogne skrivnim luknjam, kjer njegova noga ni našla trdnih tal.

(Dalje prih.)

Dimnikar: »Poglejte, 80 let štejem, pa sem še čvrst in trden kakor hrast.« — Krčmar: »Ni čudno: prekajeno meso se vedno dalj ohrani kot sveže.«

Kmet: »Vidim, da bom umrl. Zapišite v testament: Moja žena dobi za menoj 5000 kron. Ali ste zapisali?« — Notar: »Sem. Toda, žena je še mlada; kaj če se v drugič omoži?« — Kmet: »Potem ji zapišite 10.000 kron.« — Notar: »Kako to? Dvakrat toliko?« — Kmet: Ja; ker tisti, ki jo bo vzel, bo ta denar dobro zaslužil.«

Kje je mama?

Le tisti ljudje, ki so trdnega in neomajljivega značaja, bodo znali ob času potrebe krotki in usmiljeni biti; kdor je vedno le krotek in mehak, še ni pokazal, če ni morda le slabši.

Zastonj Vam BLAGA za obleko da in perilo nikdo ne toda po izredno nizkih cenah ga dobite pri tvrdki »**DANICA**«, **Majzelj & Rajšelj**
Ljubljana, Turjaški trg 1 (bivša Preskrbovalnica). Velika zaloga sukna, blečevine, žameta, konte-nine, tiskovine, stamina, blaga za žimnice, odef, plečov, nogavic, kravati, naglavnih rut, srajc, ovratnikov, jopic, nahrbtnikov, ter najrazličnejšega drugega blaga. - Istotam zaloga USNJA vseh vrst. VSAK NAJ SI OGLEDA! - KROJAČI in preprodajalci poseben popust. 2175

Prostov. Javna dražba.

V nedeljo, 4. maja 1924 ob 10. uri dopoldne v Velikem Mengšu št. 85
se prodajo na javni dražbi: HIŠA št. 85 v Vel. Mengšu z gospodarskimi poslopi in vrtom; hiša zidana, z opeko krita, prtilična, 3 sobe, kuhinja, prostorna veža, 6 podstrešnih sob, v najboljšem stanju, sredi trga Mengoš ob glavni cesti; gospodarska poslopja zidana, z opeko krita, zelo obsežna, moderni betonirani svinjaki, hlev za 12 glav živine, pod, šupa, 2 skladišči; mlatilnica s motorom 308 volt 7½ HP, 100 m kabla; kosilni stroj; 2 dvovprežni usnjati kočiji, 1 zapravljivček, 1 lep konj, 9 let star, 1 krava mlekarica; štirje gozdovi z deloma zrelo smrekovino in borovino, blizu trga, 7 oralov; šest njiv, izredno dobrih, posejanih, blizu trga, 7 oralov.
Prodajalo se bo posamič in vse skupaj. Dražbeni pogoji so na vpogled pri Ivanu EUPANU v Velikem Mengšu št. 85, in pri dr. Francu TRAMPUZU, odvetniku v Kamniku.

OSTANKI
in češkega manuf. blaga, cefirja, platna, šifona, delena, inlela, tiskanih, tkanin
40 KRT za dinarjev 8.26-
OSTANKI so 6 do 10 metrov dolgi. Po povzetju ne frankirano pošilja
Josip Rehak
Ivornica Červený Kostelec, Čehoslov.
Filijalka ZAGREB, poštni predal 234.
Popolne opreme za NEVESTE. - Laneno blago. - Brisače in prti, damas' batist, šifon. - TKANINE in drugi predmeti.
Vseori brezplačno izračun.

»**META**«
DVOJNO SLADNA RŽENA KAVA.
'ADRIA'
TVORNICA ŽITNE KAVE, VELEPRAŽARNA ŽRNATE KAVE, GLINICE PRI LJUBLJANI.

MERAKL
barve, črnila, lake, kiti, emalje, copiče in zajamčeno čisti lincez najboljša kakovosti nudi
MEDIĆ-ZANKL družba Z O. Z.
Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče
Tovarno
Ljubljana - Medvode.

ki ga pa dobite edino v veletrgovini R. Stern- mecki, Celje. Trgovci ena-cena. Kdo nam se letos prodaja po čudovito nizkih cenah perila, čevlji, žabuki, nogavice in vse drugo modno blago. Nazočite cenik!
Izročile udarila - študija ali kupite v trgovini - MOKROVA črna - mokran, fin in poceni

HLAPEC priden in pošten, se SPREJME v trgovino z mešanim blagom proti mesečni plači. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo nekadilci. Ponudbe je poslati na FRANC MAJDIČ, trg., Kranj, Gorenjsko. 1818

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja **premog**
iz slovenskih premogovnikov,
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo
INOZEMSKI PREMOG IN KOKS
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angl. KOKS za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete. Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 150,000.000.

Dalmatinski
la portland cement
SVETOVNE ZNAMKE
SALONA (Tour)

nudi po najnižji dnevni ceni promptno
tvornica »SPLIT«, del. družba za cement
Portland iz skladišča v LJUBLJANI,
Aleksandrova cesta št. 12.

POZOR:

Modna in manufakturna trgovina nudi vse spomladanske potrebščine za MOSKE, ŽENSKE, KROJACE in ŠIVILJE, razne VENCE in CVETLICE, OPREME za neveste in novorojenčke. — Velika izbira ženskih RUT in NOGAVIC.

„POD VELBOM“
LJUBLJANA, Stari trg št. 3.

SALONIT AZBESTNI

Opeka — najboljši material za pokrivanje streh, kljubuje vodi, mrazu, vročini in vremenskim neizvedam.

Plošče — za vsakovrstno pozidavanje zidov in podstrešja.

Kto uporablja „SALONIT“ prihrani denar in čas.

1. material prve vrste po nizki ceni;
2. je silno lahek pri delu;
3. slab prevodnik toplote in mraza;
4. neizgorljiv in nepremočljiv;
5. neobčut. za premembo temper.;
6. ga ne more odnesti največji vihar;
7. prihranite pri sestavi ostrešja;
8. stroškov za vzdrževanje: nikakih;
9. postaja vedno boljši tekom časa.

Z vzorci, ceniki, katalogi itd. Vam takoj postrežejo, ako se obrnete na:

SOLIN kod SPLITA.

Pridite in prepričali se boste,
da prodajam moške in ženske šofe pri metru od 100—500 K ceneje, kakor lansko leto. Ker se Vam nudi ugodna prilika, glejte, da iste ne zamudite! Trgovina ANTON SAVNIK, Skofja Loka.

MISI, podgane, stenice in ščurki

morajo poginiti, ako uporabite naša preizkušena sredstva proti mislim in podganam Din 7.00, za ščurke in Din. za stenice 10 Din. za moške 6 Din. proti urščam 3 in 7.00 Din. mast proti asem 5 Din. mast proti ošom v obliki 7.50 Din. proti mravljam 7.50 Din. Rezer. za čiščenja madežev 7 Din. Posilja po povzetju. „Artes“, kem. laboratorij, M. Jankar. Zagreb, Petrinška ulica 8/III.

Pomlad je tu!

Za obleke — vsake vrste — kakor tudi za birmance, se kupi danes najbolje in najceneje

pri Ivanu SAVNIK v Kranju.

STAVBENO PODJETJE

IVAN OGRIN — LJUBLJANA

PISARNA: Gruberjevo nabrežje 8. — Telefon 426
se priporoča za vsa STAVBENA DELA ter nudi po konkurenčnih cenah VSEH VRST

strešno in zidno opeko

iz lastne opekarne, franco poljubna postaja. —
ZAHTEVAJTE PONUDBE! 20

Priporočamo

vsem, da si pred nakupom binga za obleke, za perilo vsake vrste, za nevestine bale itd., ogledajo zalogo

Oblačilnice za Slovenijo

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v Ljubljani, v hiši „Vzajemne posojilnice“ na Miklošičevi cesti poleg „Uniona“ Podružnica pa se nahaja v hiši „Gospodarke zveze“ na Dunajski cesti št. 29

Cene zelo zmerne! Zadržno podjetje!

Najboljši šivalni stroji

Gritzner za rodbinsko in obrtno rabo vedno v zalogi

edino pri **Josip Petelinc**

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika
*stolam potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje.
Galanterija in vse drobno bingó.

Tvrška F. Fajdiga sin

visarstvo in zaloga pohištva

Priporoča omare z ledelci in tudi visoke iz mehkega in trdega lesa, postelje, modroce, žimnice, žičnike, stole, mize, sploh vso hišno opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17
po najnižjih cenah.

BERSON

gumijevе pete in gumijevе podplate

Vam mora pritrditi Vaš čevljar na čevlje, ker s tem ne štedite le z-denarjem ampak varujete tudi noge in obuvalo.

Zadržna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.